

בעזרת השם יתברך

Discourses on the trait of **Anger**

Collected from the
Holy Zohar

the teachings of the Holy Tanna
Rabbi Shimon bar Yochai זי"ע"א

with the elucidating commentary of

Matok MiDvash

composed by the great

Rabbi **Daniel Frisch** זצ"ל

Translated and annotated by Efraim Palvanov

Edited by Rabbi Yisroel Wilk

Widely disseminated for the benefit of the masses
Adar 5780

והסר כעס מלבך

איתא בגמ' (נדרים כב, א) אמר רבי שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל הכועס כל מיני גיהנום שולטים בו שנאמר (קהלת יא, ז) והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך כו', אמר רבה בר רב הונא כל הכועס אפילו שכינה אינה חשובה כנגדו שנאמר רשע כגובה אפו בל ידרוש אין אלהים כו', רבי ירמיה מדיפתי אמר משכה

Matok MiDvash

Introduction:

“And remove anger from your heart...” (Ecclesiastes 11:10)

It is stated in the Talmud (*Nedarim 22a*): “Said Rabbi Shmuel bar Nachmani in the name of Rabbi Yonatan: Every person who is angry is ruled over by all kinds of *Gebinnom*¹, as it is written: ‘And remove anger from your heart, and put away evil from your flesh...’” (Ecclesiastes 11:10) The Talmud continues (*Nedarim 22b*): “Rabbah bar Rav Huna said: Every person who is angry, even the *Shekbinah*² is unimportant before him, as it is written: ‘The wicked, in the height of his anger, will not seek [God]; all his thoughts are that there is no God.’³ (Psalms 10:4) Rabbi Yirmiyahu of Diftai said:

1. *Gebinnom*, or *Gei ben Hinnom*, literally “the Valley of Hinnom” refers to the various levels of the underworld in the afterlife. It is a place where souls are purified of their sins for a specified amount of time after death. Some translate this statement in the Talmud as: “He who loses his temper will be exposed to all the torments of Gehinnom.”
2. The *Shekbinah* is God’s Divine Presence, as manifest in this lower world.
3. One who is angry is likened to an idol-worshipper or to an atheist who denies God’s existence. This is because everything that befalls a

תלמודו ומוסיף טפשות שנאמר כי כעס בחיך כסילים ינוח, ופירש האלשיך שהכעס מונח בלב כסיל להיות מפסידו ומאבדו, כמאמרם ז"ל כל הכועס כאילו כופר בעיקר, כי מעט מעט יחטיאנו עד האבידו אותו. וכלשון הארחות צדיקים (שער יב) כי הכעס מוציא שכלו של אדם מקרבו וכי לכן אי אפשר שינצל הכעסן מהטאים גדולים.

Matok MiDvash

He forgets his learning, and adds foolishness, as it is written: ‘...for anger rests in the bosom of fools.’” (Ecclesiastes 7:9) And the Alshich⁴ explained that anger rests in the heart of a fool and causes him to “lose and to be lost”. This is in line with the teachings of our blessed Sages that every person who is angry is likened to a complete heretic,⁵ as anger slowly causes him to sin more and more until he is completely lost. And in the words of *Orbot Tzaddikim*⁶ (Gate 12): “Anger removes a person’s intellect from his midst...” Therefore, it is impossible for an angry person to be saved from great sins.

---

person was meant to be, and sent his way by God. By getting angry, one is seemingly denying God’s existence and judgement.

4. Rabbi Moshe Alshich (1508-1593), who was born in Adrianople, Turkey, and later studied under Rabbi Yosef Karo (1488-1575), the compiler of the *Shulchan Arukh*. Rabbi Alshich is one of the few sages in history who are referred to as *HaKadosh*, “the holy one”.
5. See, for example, *Shabbat* 105b: “One who rends his garments in anger, or who breaks his vessels in anger, or who scatters his money in anger, should be in your eyes like an idol worshipper, for this is the craft of the evil inclination: Today it tells him ‘do this’, and tomorrow it tells him ‘do that’, until eventually it tells him ‘worship idols’ and he goes and worships idols.”
6. An anonymous 15th century book of *mussar*, also known as *Sefer HaMiddot*.

והרמב"ם בפ"ב מהלכות דעות (הלכה א) כתב: **הכעס מדה רעה היא עד למואד וראוי לאדם שיתרחק ממנה עד הקצה האחר, וילמד עצמו שלא יכעוס ואפילו על דבר שראוי לכעוס עליו, ובעלי כעס אין חייהם חיים, לפיכך ציוו להתרחק מן הכעס עד שינהוג עצמו שלא ירגיש אפילו לדברים המכעיסים, וזו היא הדרך הטובה. והחרדים בספרו (פרק כא, יז) מנה ענין הכעס בין הלאוין שבתורה התלויות בלב. והעלה עוד שם בין היתר, שהלב הוא היכל להשכינה הק' והכועס מכניס צלם בהיכל ומגרש ממנו השכינה, ולהלן (פרק מד, ב) הביא בשם האבן עזרא שהכעס מחשיך אור חכמת הנשמה.**

Matok MiDvash

And the Rambam⁷ (*Hilchot De'ot* 2:3) wrote: “Anger is an exceedingly bad trait, and it is fitting for a person to distance himself from it to the furthest extreme. One should teach himself not to get angry, even for something that it might be normal to get angry about... And the life of those prone to anger is no life at all, which is why [the Sages] instructed that a person should distance himself from anger until he is accustomed not to react even to things that naturally cause anger—and this is the good path.” And in *Sefer Haredim*⁸ (21:17) the trait of anger is counted among those Torah prohibitions dependant on the heart, and it is explained that the heart is the “palace” of the Holy Shekhinah. Thus, the angry person brings an idolatrous image into the palace, thereby expelling the Shekhinah. Later on (44:2), he cites in the name of Ibn Ezra⁹ that anger extinguishes the light of the soul’s wisdom.

7. Rabbi Moshe ben Maimon (1135-1204), also known as Maimonides, who wrote the *Mishneh Torah*.

8. Written by Rabbi Elazar ben Moshe Azikri of Tzfat (1533-1600), a contemporary of the Ramak, the Arizal, and other great kabbalists.

9. Rabbi Avraham ben Meir ibn Ezra (1089-1167)

וידועים דבריו הקולעים של הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ בספר יערות דבש (סוף דרוש א): **לפי רוב הקדושה כן רב מיעוט הכעס**, כמו כן מובא בשם צדיקים קודמים על הכובש כעסו שזה טוב לו **מאלף תעניות** (ליקוטי רמ"ל מסאסוב), ונראות ממש מובא בענין זה מהרה"ק ר' פנחס מקאריץ ז"ע (בספר אמרי פנחס) **הכעס הוא אבי אבות הטומאה ומטמא מבפנים ומבחוץ**, ועוקר הנשמה מכל וכל עד שלא נשאר אפילו חוט [מהנשמה] והיה חוזר על מאמרי הזהר **שכעס היא מרידה בהש"ת ר"ל**, והתשובה על זה קשה משאר עבירות. ובשם הרה"ק מרוזין נאמר על מ"ש רז"ל שהכועס כאילו עובד ע"ז, לכן הרי בזמנינו שבטלה ע"ז הרי היא הזדמנות לכבוש הכעס ובוה להמנע מעון ע"ז.

Matok MiDvash

And well-known are the fitting words of the great and holy Rabbi Yonatan Eybeschütz in *Sefer Ya'arot Dvash* (at the end of Exposition 1): “The more holiness, the less anger”. Likewise, it is brought in the name of many early *tzaddikim* that “to conquer one’s anger is better than a thousand fasts” (See, for example, the *Likkutim* of Rabbi Moshe Leib of Sassov). On this matter, the holy Rabbi Pinchas of Koretz said (in his *Sefer Imrei Pinchas*) that “Anger is the father of all impurities, and makes one impure from inside and outside, and uproots the soul entirely until not even a thread of it is found.” And he would reference the discourses of the *Zohar* that anger is a rebellion against God, and that repentance for this is more difficult than other sins. And in the name of the holy Rabbi of Ruzhin¹⁰ it is said regarding the teaching of the Sages that an angry person is likened to an idolater—that since in our times idol worship has been nullified, it is by conquering one’s anger that a person has the opportunity to fulfill the mitzvah of refraining from the sin of idolatry.¹¹

10. Rabbi Israel Friedman (1796-1850), the Ruzhiner Rebbe

11. The Talmud (*Sanhedrin* 64a) famously recounts how the ancient Sages

מהראוי להעתיק כאן מדברי רבינו האריז"ל בענין הכעס, ממה שציטט מורינו בעל מתוק מדבש בפירוש הזהר (פרשת תצוה דף קפב ע"ב, ובביאורינו כרך ח עמ' מא-מב) וז"ל: נעתיק כאן דברי מוהרר"ו בשם רבינו האריז"ל בשער רוח הקודש דף י ע"ב, וז"ל: גם מדת הכעס מלבד מה שמונעת ההשגה לגמרי, וכמו שמוצינו על פסוק ויקצף משה על אלעזר ועל איתמר, ואמרו רז"ל כל אדם שכועס אם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו וכו', האמנם

Matok MiDvash

It is fitting to quote here from the words of our rabbi, the Arizal,¹² on the matter of anger, which was cited by our teacher, author of *Matok MiDvash*, in his commentary on the Zohar (on parashat *Tetzave*, page 182b), as follows: We will cite here the words of Maharchu,¹³ in the name of the Arizal, in *Sba'ar Ruach HaKodesh* (page 10b): "The trait of anger, not only does it completely prevent a person from attaining spiritual heights, as we find regarding the verse describing Moshe getting angry at Elazar and Itamar [Leviticus 10:16],¹⁴ that the Sages explain that if a prophet gets angry

---

prayed for God to remove the desire for idol worship from the world. Because the First Temple was destroyed mainly due to the sin of idolatry, the Sages wished that this temptation would be extinguished forever. Their prayers were granted, and ever since then there is no real desire among people to worship idols. The Ruzhiner Rebbe taught that, today, anger takes the place of idolatry. Therefore, one who conquers his anger is like one who has conquered the great sin of idolatry, and this is a great merit for his soul.

12. Rabbi Itzhak Luria (1534-1572), the "Holy Lion of Blessed Memory"
13. Rabbi Chaim Vital (1543-1620), the primary disciple of the Arizal, who is often referred to as *Maharchu*, which stands for "our teacher, Rabbi Chaim Vital".
14. This is the chapter in which Nadav and Avihu, the sons of Aaron, brought an inappropriate offering and lost their lives because of it. A number of laws were then relayed to the *kobanim*. Aaron's remaining sons, Elazar and Itamar, were supposed to consume the sin-offering

יותר רעה יש לו מדבר הנזכר כמו שנבאר, והנה מורי ז"ל היה מקפיד בענין הכעס יותר מכל שאר העבירות, אפילו כשהוא כועס בשביל מצוה, ובענין משה כנוכר לעיל, והיה נוהג טעם לזה ואמר, כי הלא כל שאר העבירות אינם פוגמים אלא כל עבירה ועבירה פוגמת אבר אחד, אבל מדת הכעס פוגמת כל הנשמה כולה, ומהליף אותה לגמרי, והענין הוא, כי כאשר יתכעס האדם הנה הנשמה הקדושה מסתלקת ממנו לגמרי, ונכנסת במקומה נפש מצד הקליפה, וזה סוד מה שאמר הכתוב מורף נפשו באפו וגו',

---

Matok MiDvash

---

he loses his ability of prophecy, but even worse, there is something of what we are about to explain. For my teacher of blessed memory [the Arizal] was exceedingly careful with regards to avoiding anger, more than all other sins, even if it was for the purpose of a mitzvah as with the case of Moses mentioned above. And he would give as reason for this, since all other sins injure only one specific body part,¹⁵ whereas anger injures the entire soul, and exchanges it completely! The meaning is that when a person gets angry, his holy *neshamah* leaves his body completely, and in its place enters a *nefesh* from the side of *kelipah*.¹⁶ And this is the secret of the verse ‘in his wrath, one tears his soul...’ [Job

---

that they were instructed to bring. Instead, they burned it completely, and Moses—for the briefest of moments—lost his temper, after which Aaron explained the situation and pacified him: “And when Moses heard that, it was pleasing in his eyes” (Leviticus 10:20).

15. Of the 613 commandments, 248 are positive (“to do”) and 365 are negative (“not to do”). These traditionally correspond to the 248 *evarim* (“limbs”, as listed in the Mishnah *Obalot* 1:7) and the 365 *gidim* (“sinews”) in the human body. The Sages teach that when a person transgresses a mitzvah, they spiritually injure the corresponding body part.
16. *Kelipah* (literally, husk) is a term used to symbolize all that is un-Godly and unholy. When a person is angry, the nefesh they receive is one that comes from a place of kelipah.

כי ממש טורף נפשו הקדושה ועושה אותה טריפה וממית אותה בעת אפו וכעסו, וכמבואר בזהר בפ' תצוה דף קפב ע"ב, ועיין שם כמה מגוים בענין הכעס, עד שאומר, כי מאן דמשתעי עם הכועס כאלו משתעי עם ע"ז עצמה, וע"ש.

ובתב עוד שם, ואף על פי שעושה האדם תקונים לנפשו ותשובה מעולה על כל עונותיו, ומצות רבות וגדולות, הכל נאבדים ממנו לגמרי, לפי שהרי אותה הנשמה הקדושה שעשתה כל המעשים הטובים נתחלפה בטמאה והלכה לה, ונשארה שפחה טמאה במקומה וירשה את גבירתה, וצריך שיחזור פעם אחרת לחזור ולתקן כל התקונים הראשונים שעשה בתחילה, וכן הוא בכל פעם ופעם שהוא כועס, נמצא כי בעל הכעס אין לו תקנה כלל, כי תמיד הוא ככלב שב על קיאו.

Matok MiDvash

18:4] for one literally tears his holy soul and makes it 'torn', and 'kills' it in the moment of his wrath and anger, as is explained in the Zohar (on parashat *Tetzave*, page 182b). Take a look there at the Zohar, at how far he [the Zohar] goes and says, that one who speaks with an angry person is like one who 'speaks with idolatry itself'.

He [Maharchu] writes there further, "even though a person does all kinds of *tikkunim*¹⁷ for his soul, and repents exceptionally for all of his sins, and performs many and great mitzvot—all of it is lost from him completely, because that holy soul which did all of those good things leaves him, and one is left only with an 'impure handmaid' in its place, who inherits her mistress.¹⁸ And it becomes necessary for the soul to return and to rectify once again the *tikkunim* which were already done—and so it is each time a person gets angry. Subsequently, a *ba'al haka'as*¹⁹

17. A *tikkun* is a spiritual rectification.

18. I.e. the servant takes over what belongs to his master.

19. A short-tempered person who angers easily.

ומוסיף עוד ואמר, כי גם גורם היזק גדול אחר לעצמו, והוא כי הנגה אם עשה איזו מצוה גדולה, אשר בסבתה היתה איזו נשמה קדושה של איזה צדיק ראשון מתעבר בו בסוד העיבור לסייעו כנודע, ועתה על ידי הכעס מוסתלקת גם היא, וזהו ג"כ ענין טורף נפשו באפו, באופן כי **מי שהוא בעל כעס, אי אפשר לו כל ימי היותו בעל מדה זו להשיג שום השגה אפילו אם יהיה צדיק בכל שאר דרכיו**, לפי שהוא בונה וסותר כל מה שבנה בכל עת שמועס, אמנם שאר העבירות אינם טורפים ועוקרים הנפש ממש, אמנם נשארת דבוקה בו אלא שהיא פגומה בבחינת אותה העבירה שעושה בלבד, וכאשר יתקן הפגם ההוא לבדו יתקן לגמרי, אבל הכעס צריך תקונים רבים והכנות רבות, להזור

Matok MiDvash

---

has no rectification at all, for he is like a dog who returns to his own vomit".²⁰

He [Maharchu] additionally states, "He also causes another great injury to himself: If he had done an important mitzvah, and due to this he merited for the holy soul of a righteous early *tzaddik* to 'impregnate' him and assist him, as is known,²¹ and now because of the anger this soul, too, leaves him. This too is the secret of the verse 'in his wrath, one tears his soul...' As such, a *ba'al haka'as* is unable to attain anything [spiritually], even if he may be a 'tzaddik' in all other ways, because he destroys everything that he had built up each time he gets angry. Regarding other sins, they do not 'tear' and 'uproot' the soul literally. Rather,

20. It is normal for dogs to eat their own vomit. Dogs will regularly regurgitate and expel their meal, only to consume it again.

21. The Arizal describes two major types of soul migration. The first is the better-known *gilgul*, "reincarnation", where a soul returns to this world and is reborn in another body or other entity. The second is an *ibbur*, "impregnation", where a person who is already alive receives an additional soul, often to assist him in some important task. If a person gets angry, he does not just lose his own neshamah, but also any holy soul that joined him in an *ibbur*.

להביא את נשמתו הנטרפת ממנו וכולי האי ואולי, כנוצר בזוהר בפי תצוה הנזכר לעיל, כי לפעמים כפי בחינות ומציאות הכעס ההוא אין לו עוד תקנה כלל, ולא די זה אלא אפילו כשהייתי מלמד את אחי יצ"ו, ולא היה יודע כפי רצוני, והייתי מתכעס עמו על הדבר הזה, וגם על הדבר הזה הזהירני והוכיחני מורי ז"ל במאד מאד, עכ"ל מוהר"ח.²²

ובכר אמרו רז"ל (פסחים ק"ג ע"ב) ג' הקב"ה אוהבן מי שאינו כועס בו, ופי' המהר"ל דבזה נבדל מהגשמיזות, וכתב בספר חסידים שמוניעת הכעס היא הטובה שבכל

Matok MiDvash

---

they damage a part of the soul, which nonetheless remains within the person, and when that sin is rectified, the person becomes entirely rectified. However, anger requires many tikkunim and preparations in order to restore the torn neshamah, and even then, it may not be successful (as stated in the Zohar). Sometimes, because of the type and degree of anger one has no rectification at all. When I used to tutor my brother, may God protect him, and he did not understand as I would have liked, and I would get angry at him for this—even then my teacher [the Arizal] would warn me and rebuke me greatly.” (This concludes the words of Rabbi Chaim Vital.)

And our Sages have already stated (*Pesachim* 113b) that there are three whom the Holy One, blessed be He, especially loves, the first being one who never gets angry.²² The Maharal²³ explained that through this a person is “separated from the physical.”²⁴ And it is written in *Sefer*

---

22. The other two are one who does not get drunk, and one who is easily forgiving (or easy-going).

23. Rabbi Yehuda Loew ben Betzalel of Prague (1520-1609)

24. He is less attached to the physical world, and is distinguished from others.

המידות, וכלשון המאירי בעירובין (ס"ה ע"ב) זו היא אחת מן המדות הנכבדות שבעולם, וכבר קבע הראשית חכמה על המושל בכעסו שיוכל להקרא אדם השלם, ונעשה מרכבה לחסד הנקרא אהבה, השי"ת יזכינו לזה אמן ואמן.

מכון "מתוק מדבש"

פרוס יד שבט תשע"ז

Matok MiDvash

---

*Hasidim*²⁵ (#72) that avoiding anger is the best of all traits, while the Meiri²⁶ states (on *Eruvin* 65b) that this trait is among the most respectable in the world. And *Reishit Chokhmah*²⁷ already established that one who controls his temper may be called a "complete Adam (person)", and becomes a chariot of "kindness", which is called "love"—may God allow us to merit this, *amen*.

Matok MiDvash Institute

14 Shevat 5777

(Date of English translation: 14 Shevat 5780)

---

25. Written by Yehuda haHasid (Rabbi Yehuda ben Shmuel of Regensburg, 1150-1217).

26. Rabbi Menachem Meiri (1249-1306), who wrote an important commentary on the Talmud.

27. Written by Rabbi Eliyahu de Vidas (1518-1587), a disciple of the Ramak (Rabbi Moshe Cordovero).

"מאמר מדת הצדיק: קשה לכעוס ונוח לרצות", יבואר בו ענין רמו לאיסור הכעס מן התורה, והוא מדרכי היצר הרע לצוד את האדם ברשתו עד שלבסוף נופל ברשתו רח"ל.

(מקור המאמר זוהר חדש נח דף כו ע"א, ונציאוהו ככך א' עמ' סנד - סכה)

רְבִי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר, שְׁלֵא תְהֵא נוּחַ לְכַעֵס, שְׁכַל הַכּוֹעֵס, כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, דְּאָמַר רְבִי עֲקִיבָא (ע"י מס' שנה

Matok MiDvash

Discourse on the Trait of a Tzaddik: Being Difficult to Anger and Easy to Mollify. Here will be explained that there is an allusion to the prohibition of anger in the Torah, and that one of the methods of the *Yetzer HaRa*¹ is to trap a person gradually, until he ends up falling completely into his trap, God forbid.

(Source: Zohar Chadash on Noach, 27a)

Rabbi Elazar said: "There shall be no strange god in you",² meaning that you should not be easy to anger, for he who

1. "Evil Inclination", referring to that inner force that tempts a person to sin. The Sages identify this force with the Primordial Serpent in the Garden of Eden, and with Satan (see, for example, *Bava Batra* 16a). Satan literally means "accuser", a divine emissary tasked with drawing people to sin, as part of God's Divine plan to produce a fine balance of free will in the universe. In addition to the *Yetzer haRa*, each person has a *Yetzer haTov*, a "Good Inclination", which draws them towards Godliness and positive actions.

2. Psalms 81:10. The phrasing of the verse literally reads that there shall be no false god *in* or *within* a person. Of course, it is impossible for a false deity or idol to physically be inside a person. Rather, the Sages explain that the verse is referring to anger, which is literally *in* or *within* a person, and is compared to idolatry.

דף קה ע"ג, כִּף הוּא דִּרְכוּי שְׁל יֵצֵר הָרַע, הַיּוֹם אוֹמֵר לְךָ עֲשֵׂה כֶּף, וְלִמְחָר אוֹמֵר לְךָ עֲשֵׂה כֶּךְ, עַד שֶׁאוֹמֵר לוֹ לֶךְ עֲבוֹד עֲבוֹדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד, לְפִיכֶךְ אִם תִּשְׁמַע לִיצִרְךָ וְתִהְיֶה נוֹחַ לְכַעֵס, יִהְיֶה אֲצִלְךָ בְּבַחֲנֵי עֲבִירָה גּוֹרֵר עֲבִירָה, עַד שֶׁסּוֹפֶךְ לְשִׁמוּעַ אֵלָיו לַעֲשׂוֹת עֲבִירוֹת גְּדוּלוֹת יוֹתֵר רַח"ל.

הוא רבי עקיבא הִיָּה אוֹמֵר, כֵּעֵס תְּלַמִּיד חֵכֶם עַל הַרְשָׁעִים, כְּשֶׁרוּאָה אוֹתָם שְׁעוֹבֵרִים עֲבִירוֹת, הוּא דָּבַר גְּדוֹל וְחָשׁוֹב מְכַוֵּן מְכַל שֶׁאֵר מִצּוֹת, בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁהוּא כּוֹעֵס בְּדְבָרִים שֶׁהֵם עוֹשִׂים כְּנֶגֶד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

Matok MiDvash

---

is angry is likened to one who worships false gods, as Rabbi Akiva said (*Shabbat* 105b): ‘Such is the path of the Yetzer HaRa; today, he tells you “do this”, and tomorrow he tells you to “worship idols”, and the person goes and worships them.’³ Therefore, if you listen to your Yetzer HaRa and are easy to anger, you will find yourself in the category of “a transgression causes more transgressions”,⁴ until you will listen to him and transgress even greater sins, God forbid.

Rabbi Akiva would say: “The anger of a *talmid chakham* upon the wicked, when he sees them transgress sins, is the greatest and most important of all other mitzvot.” What is this referring to? When he is angered by the things that they do against the Holy One, blessed be He, for the Torah

3. The yetzer hara starts with a "small" transgression, and slowly builds up to the greatest of sins, such as idolatry.

4. *Pirkei Avot* 4:2, where Ben Azzai teaches: “Be diligent in performing a small mitzvah just as much as a big mitzvah, and flee from transgression; for one mitzvah leads to another mitzvah, and one transgression leads to another transgression; for the reward of performing a mitzvah is another mitzvah, and the ‘reward’ for committing a transgression is another transgression.”

הוא, דְּאִמְרָה תּוֹרָה, אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לְנֹגֵד יְהוָה פִּי רֹשְׁעִים הַעֹשִׂים נֹגֵד ה', אֵין לְהִתְחַכֵּם לְמַנוּעַ אֶת עֲצֻמוֹ מִלְכַּעֲוֹס עֲלֵיהֶם, אֲבָל בְּדַבְרֵי אֲחֵרִים שְׁאִינִם עֲנִינֵי שָׁמַיִם אָסוּר לֹא לְכַעֹס.

ועוד יש שמותר להם להראות כעס, היינו וְהָרַב אֶצֶל תַּלְמִיד, כְּדִי שְׂיִהְיֶה מְצוּי בְּכָבוֹדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ מוֹתֵר לוֹ לְכַעֹס עֲלָיו, וְאֶצֶל שְׂאֵר הָעָם לְמַעַן יִהְיֶה מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם מוֹתֵר דְּהֵיִינוּ לְכַבּוֹד הַתּוֹרָה, גַּם כֵּן מוֹתֵר לוֹ לְכַעֹס עֲלֵיהֶם, וְשְׂאֵר אֲנָשִׁים אָסוּר לָהֶם לְכַעֹס, שְׂאֵין כְּעִסְנוֹתָם לְיִרְאַת שָׁמַיִם אֵלָא בְּשִׁבִיל כְּבוֹד עֲצֻמָּם.

Matok MiDvash

---

says that “There is no wisdom nor understanding nor counsel against God.”⁵ This means that when it comes to the wicked who act against the will of God, there is no need to avoid being angry at them, but in other matters which are not for the sake of Heaven it is forbidden to be angry.

There are others, too, towards who a *talmid chakham* is permitted to show anger, such as in the case of a rabbi towards his student, so that the latter will have respect and awe. [It is similarly permitted for him to display anger] at the rest of the nation, so that his awe will be upon them for the sake of Heaven; meaning for the honour of the Torah, it is also permissible for a rabbi to be angry. However, for all other people⁶ it is forbidden to be angry, since their anger is not due to the fear of Heaven, rather it is for their own honour.⁷

5. Proverbs 21:30

6. I.e. who are not *talmidei chakhamim*.

7. It is permitted for a great sage or rabbi to show his anger in order to maintain the honour of the Torah and the awe of Heaven. For

אמר רבי שמעון, מדת הצדיק מדה טובה של הצדיק הוא, כי קשה לו להתעורר לכעוס, ואם כעס פעם, הוא ונוח לרצות מיד הוא חוזר ומתרצה, (כמסארי גמס' אבות פ"ה מ"ד), וזו המדה גדולה וחשובה מכולם מארבע מדות שיש ברעות, ובא הכתוב להורות, "אלה תולדות נח" שיהיה האדם נוח בדעתו, נוח בדיבורו, נוח במהלכו, ומי עושה זה, "איש צדיק".

Matok MiDvash

Said Rabbi Shimon: the best trait of the *tzaddik* is that he is difficult to arouse in anger, and if he is occasionally angered, he is easy to mollify, immediately returning to a pleasant state (as taught in *Pirkei Avot* 5:14).⁸ This is the greatest and most important trait of all the four main character traits,⁹ and the Torah demonstrates this in the verse "These are the generations of Noach" meaning that a person should be calm [*noach*] in his temperament, calm in his speech, calm in his deeds, and one who does this is "a righteous man".¹⁰

---

a person of such a high calibre, the display of anger is not due to his own inner flaws, or for his own personal honour, but solely for God's sake.

8. In other editions of *Pirkei Avot*, the teaching is in verse 5:11.
9. See *Shaarei Kedusha* of R' Chaim Vital (part 1 gate 2) which lists the four basic character traits from which all other character traits stem. They are: 1) pride, which includes anger, 2) idol talk, 3) attachment to physical pleasures, 4) sadness, which includes laziness.
10. Genesis 6:9 states: "These are the generations of Noach, Noach was a righteous man." So, if a person will be *noach*, literally calm and easy-going, they will merit being "a righteous man".

"מאמר האדם ניכר בכעסו", יתבאר בו שהשומר את נשמתו להתגבר על מדת כעסו נקרא עבד השי"ת שהוא האדם השלם.

(מקור המאמר זוהר פרשת חנוה דף קפג ע"א-ב, ונציאונו כרך ח עמ' לו-לט)

אִי חֲזִינֵן לְהָאִי בְּרַ נֶשׁ דְּהוּוּ בֵּיה אֱלִין דְּרַגִּין פְּלֵהוּ אִם רואים לאדם שיש בו כל אלו המדרגות של הנפש רוח נשמה, כי הוא לומד תורה ועוסק בעבודת הבורא ובמצות מעשיות שהם הסימנים שיש לאדם זה נפש רוח נשמה, בין כך ובין כך עַד לָא קְיָיֵמָא בְּקִיּוּמֵיהָ לְמַנְדַּע מָאן אִיהוּ עַד שלא עומד בקיומו ומהותו לדעת מי הוא, אם הנפש רוח נשמה הם קבועים בו לטובה אם

Matok MiDvash

Discourse on How Anger Characterizes a Person: Here will be explained that one who guards his soul to restrain his anger is called a Servant of God, and is a complete person.

(Source: Zohar II on Tetzave, 182a-b)

It may be evident that a person has all these three levels of soul¹¹—nefesh, ruach, and neshamah—because he learns Torah, and is engaged in the service of God, and in the performance of mitzvot, which are the signs that a person has a nefesh, ruach, and neshamah.¹² However, it may still not be known what kind of person he really is, i.e. if the nefesh, ruach, and neshamah are firmly established within

11. There are five levels to the soul; nefesh, ruach, neshama, chaya and yechida (ordered from bottom to top). This selection of Zohar is from an essay in the Zohar discussing the three lower levels of the soul - nefesh, ruach, and neshamah.

12. While each person has all levels of soul in potential, most people do not realize or access all those levels. A person who lives a solely materialistic existence, will remain in the level of nefesh his entire life.

לא, כַּמְאִי אֲתִידַע לְקַרְבָּא פֶּר נֶשׁ בְּהַדְרִיָּה, או לְאֲתִמְנַעָא מְגִיָּה בְּמַה יִתְוודַע וּיִתְבַרַר לְאָדָם אִם טוֹב לְהִתְקַרֵּב וּלְהִתְחַבֵּר אֵלָיו, או יוֹתֵר טוֹב לְהִמְנַע מִמֶּנּוּ, וְאִמֵּר בְּרוּגְזִיָּה מִמֶּשׁ יָדַע לִיָּה פֶּר נֶשׁ וְיִשְׁתַּמּוּדַע מֵאֵן אִיְהוּ עַל יְדֵי כַעֲסוֹ מִמֶּשׁ יָדַע הָאָדָם וַיִּכְיֵר אוֹתוֹ מִי הוּא (כַּמְמוֹ"ל נִמְס' עִירּוּץֵן דָּף סָה רַע"ג, נִשְׁלֵטָה דְנִרְיֵס הָאֵלֶס יִכְר, וְאֵחַד מֵהֶס נִכְעֵסוּ), וּמִפְרֵשׁ אִי הָיָא נֶשְׁמַתָּא קְדִישָׁא נָטַר בְּשַׁעֲתָא דְרוּגְזוּי אִם הוּא שׁוֹמֵר אֶת הַנְּשֵׁמָה הַקְּדוּשָׁה בְּשַׁעֲתָא כַּעֲסוֹ, דְּלֹא יַעֲקֹר לָהּ מֵאַתְרָהָא בְּגִין לְמִשְׁרֵי תַּחֲוּתָהּ הָהוּא אֵל זֶר שְׁלֹא יַעֲקֹר אוֹתָהּ מִמְקוּמָה שְׂאֵז בֵּא לְשֵׁרוֹת תַּחֲתִיָּה אֵל זֶר, דָּא אִיְהוּ פֶּר נֶשׁ פְּדִקָּא יְאֻת זֶהוּ אָדָם כְּרֹאִי, דָּא אִיְהוּ עֲבָדָא דְמֵאֲרִיָּה זֶהוּ עֲבָדוֹ שֶׁל הַקִּב"ה, דָּא אִיְהוּ גְבַר שְׁלִים זֶהוּ אָדָם הַשְּׁלֵם, כִּי הֵגֵם שְׁמַתְעוּרָר לְפַעֲמִים לְכַעֲסוֹ כַּדְרֵךְ רוֹב בְּנֵי

 Matok MiDvash

---

him are for the good or not. How, then, could it be known and clarified if it is good to draw closer and befriend such a person, or if it is better to distance from him? It is specifically through his anger that one can tell what kind of person he is (as taught by our Sages in the Talmud, *Erwin* 65b, that a person's character can be known through three things,¹³ one of which is anger). If he guards his holy soul in a moment of anger—so that it is not uprooted from its place, in which case a foreign “god” would have taken its place¹⁴—then this is a person as he should be. This is a servant of God; this is the complete person. For even though he is sometimes stirred to anger, as is normal for most people, nonetheless his anger does not cause him to

13. The three things are, in the alliteration of the original language: *keiso*, *koso*, *ka'aso*, meaning one's “pocket, cup, and anger”. In other words, if one is honest in his financial dealings (his “pocket”), the way a person behaves while drinking wine (his “cup”), and one's temper.

14. See Introduction

אדם, אבל אין כעסו גורם לו שיוציא מפיו דברים מגונים, או לעשות מעשים רעים כגון לקרוע כלים בחמתו שנחשב לעובד עבודה זרה ח"ו, אלא הוא יכול לשלוט על מדותיו גם בשעת כעסו, ומעלימו ומסתירו וכובשו בתוכו, לכן הוא נקרא אדם השלם.

וְאִי הָהוּא בַּר נֶשׁ לֹא נָטִיר לָהּ וְאִם זֶה הָאָדָם לֹא שָׁמַר אֶת נִשְׁמָתוֹ בְּשַׁעַת כְּעָסוֹ, אֲלֵא עָשָׂה דְּבָרִים מְגוֹנִים וְאִיְהוּ עֶקֶר קְדוּשָׁה דָּא עֲלָאָה מֵאַתְרֵיהּ הוּא עֶקֶר אֶת קְדוּשָׁה זֹו הַעֲלִינָה שֶׁל נִשְׁמָתוֹ מִמְקוֹמָהּ, וְגַרְם לְמִשְׁרֵי בְּאַתְרֵיהּ סְטָרָא אַחְרָא לְהַשְׁכִּין בְּמִקוֹמָהּ אֶת הַסְטָרָא אַחְרָא, וְדָאִי דָּא אִיְהוּ בַּר נֶשׁ דְּמָרִיד בְּמֵאֲרִיָּה וְדָאִי זֶהוּ אָדָם שֶׁמֶרֶד בְּקוֹנּוֹ, וְאִסִּיר לְקַרְבָּא בְּהַדְרִיָּה וְלֹאֲתַחְבְּרָא עִמָּיה וְאִסוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְלְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, כִּי אִפִּילוּ שֶׁכָּבַר נָח

Matok MiDvash

---

say disgraceful words, or to act wickedly (for example, to destroy items in his rage), in which case he would be considered an idolater, God forbid. Rather, he is able to keep himself under control, even in anger; concealing, hiding, and conquering the anger within him, and therefore he is called the complete man.

And if this person did not guard his soul in his moment of anger, and instead did disgraceful things, and uprooted the supernal holiness of his neshamah from its place, and caused the *Sitra Achra*¹⁵ to dwell in its place, then certainly, such a person is one who has rebelled against his Creator, and it is forbidden to draw closer to him or befriend him, for even if his anger has ceased, the neshamah does not return to him. Rather, his body remains empty of holiness, and an impure spirit enters in place [of the neshamah]. And

15. Literally, “the other side”, referring to all the negative and impure forces in the universe.

זעפו שוב אין הנשמה חוזרת אליו, אלא גופו נשאר ריק מקדושה ובאה רוח הטומאה במקומה, וְדָא אֵיהוּ וְזוּהוּ אַדָּם שַׁעֲלִיו נֵאמַר טוֹרֶף נִפְשׁוּ בְּאָפּוּ פִירוּשׁוֹ אֵיהוּ טְרִיף וְעֵקֶר נִפְשִׁיהָ בְּגִין רוּגְזִיהָ הוּא טרף ועקר נפשו מחמת כעסו, וְאֲשֶׁרִי בְּגִוְיָהָ אֵל זֶר וְהַשְׁכִּין בְּקִרְבוֹ אֵל זֶר.

וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה כְּתוּב חֲדָלוּ לְכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפּוֹ פִירוּשׁ דְּהֵיאָא נִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא טְרִיף לָהּ וְסָאִיב לָהּ בְּגִין אָפּוֹ שֵׁאת הַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה טְרִף אוֹתָהּ וְטִימָא אוֹתָהּ מִחַמַּת כַּעֲסוֹ, כִּי אַחֵר שִׁיצֵאָה הַנְּשָׁמָה מִמֶּנּוּ אֵין לָהּ מְנוּחָה כִּי אֵין לָהּ גּוּף לְשֹׁכֵן בְּתוֹכוֹ, לְכֵן נִדְּבַקַת בַּהּ הַקְּלִיפָה וְנִטְמָאת, זֶהוּ שְׂכָתוּב אֲשֶׁר נִשְׁמָה (דף קפב ע"ב) אֲחֵלֶף בְּאָפּוֹ אֲשֶׁר אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיָּתָה לוֹ הַחֲלִיפָה בְּרוּחַ טוֹמָאָה עַל יְדֵי אָפּוֹ.

Matok MiDvash

---

this is the person of whom it is said “in his wrath, one tears his soul...”¹⁶ The meaning of this is that he tears and uproots his soul in his angry rage, and puts within himself a foreign “god”.

And about this is written: “Withdraw from the man who has breath in his nostrils ...”¹⁷ The meaning of this is that he has torn up his holy neshamah and made it impure through his angry rage, for after the neshamah has left him, it has no rest as it has no body in which to dwell. Therefore, the *kelipah*¹⁸ cleaves to it and makes it impure. This is the meaning of “who has breath in his nostrils” [literally, “whose

16. Job 18:4

17. Isaiah 2:22. The Zohar is reading the verse as “Withdraw from the man whose neshamah is in his wrath.” The basis for this reading is that the Hebrew word used in this verse for 'nostrils' can also be translated as 'anger'.

18. See above, Introduction, Note 16.

פִּי "בְּמָה" נֶחֱשָׁב הוּא קִרִי בְּמָה בְּקִמ"ץ, כְּלוּמַר עֲבוּדָה זָרָה אֶתְחַשֵּׁיב
הֵהוּא בַּר נֶשׁ כְּבָמָה שְׁעוּבִידִים עֲלֶיהָ עֲבוּדָה זָרָה נֶחֱשָׁב אִדָּם זֶה, וּמֵאֵן
דְּאֶתְחַבֵּר עִמֶּיהָ וּמֵאֵן דְּאֶשְׁתַּעֲי בְּהִדְיָהּ וּמִי שְׂמֵתְחַבֵּר עִמּוֹ וּמִי שְׂמֵדְבֵר עִמּוֹ,
כְּמֵאֵן דְּאֶתְחַבֵּר בְּעֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ נֶחֱשָׁב לּוֹ כִּאִילוֹ נִתְחַבֵּר מִמֶּשׁ בְּעֲבוּדָה
זָרָה, מֵאִי טַעְמָא מֵהוּ הֵטַעַם בְּגִין דְּעֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ שְׂאֵרֵי בְּגִיָּהּ לִפְיָ
שְׁעוּבָדָה זָרָה מִמֶּשׁ שׁוֹכֵן בְּקִרְבוֹ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּעֵקֶר קְדוּשָׁה עֲלֵאָהּ
מֵאֲתֵרֶיהָ וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁעַל יְדֵי כַּעַסוֹ עֵקֶר אֶת הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִינָה שֶׁהִיא נִשְׁמָתוֹ

Matok MiDvash

---

neshamah is in his wrath”], i.e. the neshamah that he had he replaced with an impure spirit because of his wrath.

“...for how little [*bameb*] is he to be accounted.”¹⁹ Read it *bamab*, as if with a *kamatz*, meaning just like a sacrificial altar [*bamab*] upon which idolatrous offerings were served, such is a person considered. And anyone who befriends him, and anyone who even speaks to him, is likened to one who has literally become joined to idolatry. What is the reason? Because idolatry literally resides within that [angry] person. Furthermore, through his anger he uprooted the supernal holiness, which is his neshamah, from its place, and replaced it with idolatry, which is a “foreign god”.²⁰ What is written about a “foreign god”? “Do not turn to the idols,”²¹ meaning that it is forbidden to *look*

---

19. The verse under discussion, Isaiah 2:22, continues with these words. It uses the term *bameb*, meaning “for what” (or “how little”) is a person who gets angry really worth? This word can also be read with a *kamatz* vowel, changing it to *bamab*, a “sacrificial altar” which was used in ancient times to bring idolatrous offerings.

20. This term is used in Psalms 81:10.

21. Leviticus 19:4

ממקומה, וְשֹׂאֲרֵי בְּאַתְרֶיהָ עֲבוּדָה זָרָה אֵל זָר וְהִשְׁכִּין בְּמִקוּמָה אֶת הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁהִיא אֵל זָר, וְאָמַר מֶה אֵל זָר פְּתִיב בֵּיהָ מֶה אֵל זָר כְּתוּב בּוֹ אֵל תִּפְנּוּ אֶל הָאֱלֹהִים שֶׁאֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲבוּדָה זָרָה, כְּגוֹנוֹנָא דָּא אָסִיר לְאַסְתְּפֵלָא בְּאַנְפּוּי כַּעֲיִן זֶה אֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּפָנָיו שֶׁל הַכּוֹעֵס [וכו'].

אָבֵל אֵי בְּמַלְיִן אַחֲרָנִין אֲבָל אִם כַּעֲסָם שֶׁל ת"ח הוּא בְּדַבְרִים אַחֲרִים אֲפִילוֹ שְׂאִינִם כַּנֶּגֶד הַתּוֹרָה, עַכ"ו לָאוּ פּוֹלְחֵנָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָאֵי אֵין זֶה עֲבוּדַת הַקֶּב"ה וְרַצוֹנוֹ, בְּגִין דְּבְכָל חַטָּאִים דְּקָא עֲבִיד בְּרֵשׁ לָאוּ אִיהוּ עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ פְּהָאֵי לְפִי שְׂבַכְל חַטָּאִים שְׁעוּשָׁה הָאֲדָם לֹא נַעֲשֶׂה הוּא עֲצָמוֹ עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ כִּמוֹ עַל יְדֵי חַטָּא הַכַּעֲס, לְכֵן חַטָּא הַכַּעֲס חֲמוּר יוֹתֵר מִכָּל חַטָּאִים, וְאָסִיר לְקַרְבָּא בְּהַדְיָה דְּהָאֵי וְאֲסוּר לְהִתְקַרֵּב אֶל אָדָם זֶה אֲפִילוֹ אִם נִרְאָה שֶׁהוּא אָדָם הַשְּׁלֵם.

Matok MiDvash

---

at an idol. Similarly, it is forbidden to look at the face of an angry person.²²

[With regard to the Sages, their anger is positive only when it comes to matters of Torah.] However, if the anger of *talmidei chakhamim* concerns any other matters, even if they are not necessarily against the Torah, this is not the service of God and His will. This is because with all other sins, a person does not *himself* become idolatry like he does through anger. Therefore, the sin of anger is worse than all other sins, and it is forbidden to draw close to such a person, even if he appears to be a "complete person".

22. Why is an angry person said to have a "foreign god" within him? Torah law forbids looking upon an idol. When a person is angry, they are filled with that impure spirit, a spirit of idolatry. The angry person becomes like an idol himself, and thus, it is forbidden to look at him.

"מאמר חטא הכעס משונה מכל החטאים", בו יבואר חומר חטא הכעס שכל גופו נטמא בזה, ופגם בשלימות נשמתו, והיא בבחינת עבודה זרה המטמאה לכל המתקרב אליה.

(מקור המאמר מהר פרש"מ מל"ה דף קפ"ג ע"ג, ונצאלונו כן מ עמ' לט - מא)

אִי תִימָא הָא לְשַׁעְתָּא הָוָה דְּעֵבֶר וְהָדָר אֶהְדָּר אִם תֹּאמַר הָרִי רַק לְפִי שַׁעָה עֵבְרָה וְנִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ נִשְׁמַתּוּ וְאַח"כּ חֲזַרְהָ אֵלָיו כִּי וְדַאי עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה, כִּמוּ שֶׁאִמְרוּ חֲז"ל (נִמְס' גִּרְטָם דף י"ט ע"א) אִם רֵאִיתָ תַלְמִיד חָכֵם שֶׁעֵבֶר עֵבִירָה בְּלֵילָה אֶל תְּהַרְהֵר אַחֲרָיו בַּיּוֹם, כִּי וְדַאי עֲשֵׂה תְּשׁוּבָה, כֹּל שֶׁכֵּן עֵבִירָה זֶה שֶׁהוּא קֵלָה לְשׁוּבָה מִמֶּנָּה כִּי כִבֵּר נַח כְּעֶסֶר, אִם כֵּן לְמָה אֶסוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְאִמְרָ לְאִוֵּי הָכִי אֵין הִדְבֵּר כֵּן, כִּי אִפִּילוּ שִׁיחִיהָ נֹחַ לְרִצּוֹת אֵינוּ מוֹעִיל לוֹ, דְּכִיּוֹן

Matok MiDvash

Discourse on How Anger Is Distinct from All Other Sins: Here will be explained the severity of the sin of anger, for it makes the entire body impure, and causes a deficiency in the perfection of the soul, and it is in the realm of idolatry, which casts impurity upon all those who draw near to it.

(Source: Zohar II on Tetzave, 182b)

You may ask, didn't the soul only leave the [angry *talmid chokham's*] body for the time being, but afterwards it returned since he certainly already repented. After all, our Sages stated (*Berakhot* 19a) that if you see a *talmid chokham* sin at night, do not continue to think negatively about him the next day, since he has surely already repented. All the more so this sin [of anger], which is easy to repent from once a person's anger subsides. So why is it forbidden to draw near to him? In reality, even if a person is easy to mollify, it is of no

דְּאֶעְקֵר קְדוּשָׁה דְּנַפְשִׁיהּ מִנִּיחָהּ וּמֵאֲתָרֶיהּ שְׂכִינָהּ שְׂעֵקֵר קְדוּשַׁת נַפְשׁוֹ מִמֶּנּוּ וּמִמְקוּמָהּ, וְהָהוּא אֵל זֶר מִקְפַּח הָהוּא אֲתֵר וְזֶה הָאֵל זֶר מִקְפַּח וְעוֹשֵׂק מִקוּם הַהוּא, אֲתַתְּקֵן בֵּיהּ וְלֹא שְׂבִיק לֵיהּ הָרִי הוּא מְחֻזֵּק בּוֹ וְאִינוּ מְנִיחָ אוֹתוֹ, בַּר פֶּד אֲתֵדְכִי בַר נָשׁ מִפֶּל וְכָל וְעֵקֵר לֵיהּ לְעֵלְמִין מִלְּבַד אִם נִטְהַר זֶה הָאָדָם מִכָּל וְכָל מִמְדַּת הַכַּעַס וְעוֹקֵר אֶת הָאֵל זֶר מִקְרָבּוֹ לְעוֹלָם, עַל יְדֵי שִׁיקְבַל עָלָיו שְׁלֵא יִכְעוֹס עוֹד, וְלִכְתָּר אֲשַׁתְּדַל לְאֲתַקְדָּשׁא וְלֵאמְשַׁכָּא קְדוּשָׁה עָלֶיהָ וְאֲחִיכָּהּ הוּא מִשְׁתַּדֵּל לְהַתְקַדֵּשׁ וְלִהְיוֹת עָלָיו קְדוּשָׁה, כְּדִין וְלִוְאֵי דִּיתְקַדָּשׁ אִזְ הַלּוֹאֵי שִׁיתְקַדֵּשׁ, כִּי לְעוֹלָם לֹא יוּכַל לְהִשְׁיֵב נִשְׁמַתּוֹ אִלּוּ בְשִׁלְמוֹת כְּמוֹ שֶׁהִיָּתָה טֵרֵם שִׁפְרַחָה מִמֶּנּוּ.

אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יְהוּדָה אִינוּ כְּדַבְרִיךְ אֵלֶּא אֲתַקְדָּשׁ מִמָּשׁ וּדְאֵי שִׁיתְקַדֵּשׁ מִמָּשׁ כְּמִקּוּדָם עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה בְּטוֹרַח גְּדוּלָּה, וְתִשׁוּבָה נִשְׁמַתּוֹ אִלּוּ בְשִׁלְמוֹת כְּבִרְאִשׁוֹנָה, אָמַר לֵיהּ רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי, מַה שֶׁאִמַּרְתִּי שֶׁהַלּוֹאֵי

Matok MiDvash

---

use. Because since he uprooted the holiness of his soul from him and from its (the *neschama's*) place, and this “foreign god” stole its place, [the “foreign god”] holds onto it, and does not leave it. Only if the person completely purifies himself from anger, and uproots that “foreign god” from within him forever, by taking upon himself never to be angry again, and afterwards labours to make himself holy and draw holiness upon himself, perhaps then he may become holy again. However, he will never be able to retrieve his soul completely as it was before it left him originally.

Said Rabbi Yose to Rabbi Yehuda: “It isn’t so, for a person *can* certainly become equally holy again. Through sincere repentance of an exceedingly great effort, one can become holy again and retrieve their soul completely, as it was originally.” Said Rabbi Yehuda to Rabbi Yose: “What I said,

שיתקדש הוא הנכון, כי תֵּא חֲזִי בְּשַׁעֲתָא דְּאִיהוּ עֶקֶר קְדוּשָׁה דְּנִפְשִׁיהּ
 בא וראה בשעה שהוא עקר את קדושת נפשו ממנו, וְשִׂרְיָא בְּאַתְרֵיהּ הֵהוּא
 אֶל זֶר דְּאֶקְרִי טָמֵא והשכין במקומה את האל זר הנקרא טמא, או אֶסְתָּאֵב
 בְּרֵשׁ וְסָאִיב לְמֵאן דְּקָרִיב בְּהַדְרִיהּ נטמא האדם ומטמא את כל מי שיקרב
 אליו, וְהֵהִיא קְדוּשָׁה עֲרַקְתָּ מִגְּוִיהּ וְאוֹתָהּ הַקְדוּשָׁה בְּרַחַה מִמְּנוּ, וְכִיּוֹן דְּעֲרַקְתָּ
 מִגְּוִיהּ זְמַנָּא חֲדָא וכיון שברחה ממנו פעם אחת, פְּמָה דְּיַעֲבִיד בְּרֵשׁ כַּמָּה
 מעשים טובים שיעשה האדם, אפילו אם יעשה מעשים רבים עוֹד לֹא תִיתּוּב
 לְאַתְרָהֹּּא שוב לא תשוב נשמתו למקומה בשלימות כמקודם.

אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסֵי לְרַבִּי יְהוּדָה, אֵי הָכִי אִם כְּדַבְרִיךָ קִשָּׁה, לַמָּה פְּמָה
 מְסָאֲבִין אֵינּוֹן דְּמִתְדַּבְּרָאן כַּמָּה בְּנֵי אָדָם טַמְאִים יֵשׁ שְׁנִטְהֵרוּ מֵעוֹנוֹתָם
 לגמרי על ידי תשובה ונשמתם חזרה אליהם, אָמַר לֵיהּ רַבִּי יְהוּדָה וְשִׂאֲנִי
 מְסָאֲבוּ אַחְרָא שׁוֹנָה הוּא אִם נִטְמָא עַל יְדֵי חֲטָא אַחֵר, דְּלֹא יָכִיל לְמַעֲבַד

Matok MiDvash

---

that *perhaps* he may be holy again, is correct. Come and see, when [the angry person] uproots his holy soul, and that ‘foreign god’ which is called ‘impure’ settles in its place, then the person himself becomes impure, and causes others who draw near him to become impure. That holiness flees from him, and once it flees, even if a person does many great deeds, the soul will never return completely to its place, as it was originally.”

Said Rabbi Yose to Rabbi Yehuda: “Your words are difficult to comprehend, since we have seen many impure people who have purified themselves from sin entirely through repentance, and their souls returned to them.” Rabbi Yehuda replied: “It is different if he was made impure through other sins, which don’t make one exceedingly impure. However, the sin of anger is different from all other sins, for it makes

יתיר שאין אותה הטומאה יכולה לקלקל יותר מדי, אכל דא שניא מפלא אבל חטא הכעס משונה מכל החטאים, דכל גופא סאיב מגו ומבר שכל גופו נטמא מבפנים ומבחוץ, ונפשא וכלא מסאיב ונפשו וכל כולו נטמא, ושאר מסאבו דעלמא לאו איהו אלא גופא לבר בלחודוי אבל שאר טומאות שבעולם, דהיינו אדם שנטמא על ידי שאר עבירות, לא נטמא אלא גופו מבחוץ בלבד, כי כשעולה על לבו לחטוא מיד נשמתו בורחת ממנו, נמצא שאין הטומאה שורה רק על גופו, לכן כשיתעורר לחזור בתשובה תחזור נשמתו אליו בטהרה.

ובגין כך פתיב ובשביל זה כתוב גדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו מטעם דאחלה קדושה דמאריה בגין אפו לפי שהחליף קדושת קונו בשביל כעסו, דדא איהו מסאבו דמסאיב פלא שזהו טומאה

Matok MiDvash

---

the entire body impure, inside and out. And his *nefesh* and entire being, too, is made impure.²³ With other forms of impurity that result from all other sins, only the external body is made impure, because when a person decides to sin, his soul immediately leaves him [before he sins], and therefore the impurity only rests upon the body. And so, when he repents, the soul returns to him in purity.

This is why it is written “Withdraw from the man who has breath in his ...”²⁴, as such a person has exchanged the holiness of his Creator because of his anger, for this is an

23. While the higher parts of the *neshamah* of an angry person leave him completely, the lowest level called *nefesh*, becomes impure through anger, like the body.

24. Isaiah 2:22. The Zohar is reading the verse as “Withdraw from the man whose neshamah is in his wrath.” The basis for this reading is that the Hebrew word used in this verse for 'nostrils' can also be translated as 'anger'.

שמטמא את הכל, פי "בְּמֶה" נְחָשׁב הוּא פִירוּשׁוֹ בְּמֶה עֲבוּדָה זָרָה וְדָאֵי נְחָשׁב אִיהוּ הוּא נחשב ממש כמו עבודה זרה.

תָּא חֲזִי, הָאֵי אִיהוּ רִיגְזָא דְאִיהוּ עֲבוּדָה זָרָה סְטָרָא אַחְרָא כְּמָה דְאִמְרִין בָּא וְרָאָה הַכַּעַס הַזֶּה שֶׁהוּא כַעבוּדָה זָרָה וְסִטְרָא אַחְרָא כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ, דְּבַעֵי בְרַן נֶשׁ לְאִסְתְּמָרָא מְנִיָּה וְלְאִתְפָּרְשָׁא מֵעֲלוֹי צִרִיךְ הָאָדָם לְהַשְׁמֵר מִמֶּנּוּ וְלִהְפָּרֵד מֵעֲלוֹי, וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה כָּתוּב אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ, לָךְ פִירוּשׁוֹ בְּגִין לְאִבְרָשָׁא גְרָמְךָ כִּדִּי לְהִרְעֵי לְעַצְמְךָ, וְהֵינּוּ עַל יְדֵי חֲטָא הַכַּעַס שֶׁמִּטְמָא אוֹתוֹ כֹּל כֵּךְ עַד שֶׁנִּחְשָׁב לַע"ז, וְכְתִיב

Matok MiDvash

---

impurity that makes all things impure. "For how little [*bameb*] is he to be accounted?" Meaning, a *bameb* of idolatry, for he is accounted literally like idolatry itself.²⁵

Come and see, a person must guard himself and separate himself from anger, which is like idolatry and the *Sitra Achra*, as has been explained. And on this is written, "You shall not make yourselves molten images."²⁶ The meaning of "make *yourselves*"²⁷ is that you shouldn't cause evil harm to yourself, namely through anger which makes a person so impure that he *himself* is considered idolatry. This verse is followed by: "The Festival of *Matzot* you shall safeguard [*tishmor*]..."²⁸ The word "safeguard" alludes to the holiness

25. As explained in the previous discourse.

26. Exodus 34:17

27. The Torah could have simply stated "Do not make molten images". Why does it state "Do not make *yourselves*..."? This alludes to the Zohar's explanation that one who is angry becomes idolatry itself, a "molten image" that spreads impurity.

28. Exodus 34:18

בְּתַרְיָה וכתוב בפסוק שלאחריו אֵת חַג הַמִּצְוֹת תִּשְׁמֹר דְּהֵיִינוּ תִּשְׁמֹר דָּא
 סְטָרָא דְקְדוּשָׁה מלת תשמור רומזת על צד הקדושה שהיא נשמתו, דְּבַעֲי
 בַר נֶשׁ לְנִטְרָא לִיָּה וְלֹא יִחַלֵּף לִיָּה בְּגִין סְטָרָא אַחְרָא שצריך האדם
 לשמרה מחטא הכעס ולא יחליף אותה בסטרא אחרא, וְאִי יִחַלֵּף לִיָּה הָא
 אִיהוּ מְסֻאֵיב וְסֻאֵיב לְכָל מֵאן דְקָרִיב בְּהִדְיָה ואם יחליף אותה הרי הוא
 נטמא ומטמא לכל מי שיתקרב אליו.

"מאמר שורש הכעס בספירות הפט"א", יתבאר בו ענין כח הקליפה
 הנכנס בלב האדם להחטיאו בכעס ולהטותו מדרכי הקדושה רח"ל.
 (מקור המשמר זוהר פרשת פקודי דף רמג ע"א, ונציאונו כך ט עמ' רעג-רעו)

Matok MiDvash

---

that is a person's soul, which a person must "guard" from the sin of anger, and not to exchange it for the *Sitra Achra*. And if he does exchange it, then he becomes entirely impure, and makes impure anyone who draws near to him.

Discourse on the Root of Anger in the Sefirot²⁹ of the Sitra Achra. Here will be explained the power of the *kelipah*, which enters the heart of a person to cause him to sin with anger and divert him from the ways of holiness, God forbid.

(Source: Zohar II on Pekudei, 243a)

---

29. *Kabbalah* is based on the fundamental concept of *Sefirot*, ten divine energies that permeate every part of Creation. God built the universe through these Ten Sefirot, and everything in existence is in some

כאן בא לפרש את פעולת שלש הספירות הראשונות של התפארת דקליפה, ואמר דְּרִגָּא קְדָמָא מדרגה הראשונה של ספירות הסטרא אחרא, אִיהוּ דְּרִגָּא דְּקָאִים פְּסִטְרָא דְּהַאי חֲשׂוּכָא היא מדרגה העומדת בצד חשכות

Matok MiDvash

Here will be explained the work of the three first Sefirot within *Tiferet* of the *kelipah*.³⁰ The first level of the Sefirot of the *Sitra Achra*, is the level that stands within the darkness

---

way rooted in them. They are first discussed (in slightly different terms) in the Talmud (*Chagigab* 12a), and given a fuller explanation in *Sefer Yetzirah*, one of the most ancient Kabbalistic texts—traditionally attributed to the forefather Abraham. Of course, it is the Tanakh that first speaks, in brief allusions, of the Sefirot. (See, for example, I Chronicles 29:11.) They are famously depicted in a “Tree of Life” diagram which shows the Ten Sefirot interconnected by the 22 letters of the Hebrew alphabet. The Sefirot are as follows: the first is *Keter*, “Crown”, referring to willpower, and alternatively appearing [on a lower level] as *Da’at*, “Knowledge”; the second is *Chokhmah*, “Wisdom”; the third is *Binah*, “Understanding”; then *Chessed*, “Kindness”; *Gevurah*, “Restraint”, also called *Din*, “Judgement”; *Tiferet*, “Beauty”, also called *Emet*, “Truth”; *Netzach*, “Victory”, associated with qualities of persistence and faith; *Hod*, “Splendour” and “Gratitude”; *Yesod*, “Foundation”, generally referring to righteousness and sexual purity; and the tenth is *Malkhut*, “Kingdom”, also called *Shiflut*, “Lowliness” and “Humility”. The first three Sefirot, called *Mochin*, “intellectual” faculties, are of a higher nature. The lower seven are referred to as *Middot*, “character traits”. The latter seven are themselves broken up into the first six “male” qualities, and the seventh which is called *Nukva*, the “Feminine”.

Just as the realm of goodness and holiness is composed of Ten Sefirot, so too is the opposing realm of evil, called *Sitra Achra*, or *kelipah*.

30. *Tiferet* here refers to the totality of the six sefirot – *Chessed*, *Gevurah*, *Tiferet*, *Netzach*, *Hod* and *Yesod*. They form a system of Sefirot (a *partzuf*, in the language of the Arizal) called *Za’ir Anpin*. Since each *partzuf* is made up of its own set of ten Sefirot, here will be elucidated the first three Sefirot that are within the *partzuf* of Tiferet (-*Za’ir Anpin*)—in the impure realm of the *Sitra Achra*.

הקליפה, דא חשוכא סלקא גו טמירו דתננא דאשא מדרגת החושך הזה עולה ונכללת בתוך סתרו של עשן אש הבינה הכוללת את כל הג' [ספירות] ראשונות, ומפרש האי פליל בגוון תננא, ובגוון אשא, ובגוון אופם הג' [ספירות] ראשונות כלולות בגוון עשן, ובגוון אש, ובגוון שחור, שהם ג' מיני פעולות והנהגות רעות שמפרשם לקמן, ואמר כי אלין תלת גוונים מתפרשין לכמה סטריין אלו הג' גוונים מתפשטים לכמה אופנים, כלומר שיוצאות מהם כמה מיני פעולות רעות עד אין תכלית, לאתעקמא בעקמי עלקמא כדי להתעקם בעקומי העולם, כלומר כדי להוליך את בני אדם בדרכים עקלקלות, כי אלו הקליפות מביאות את בני אדם להנהגות עקומות להכשילם בחטאים כדי להענישם ולהמיתם.

Matok MiDvash

---

of the *kelipah*. This level of darkness rises and enters the abode of “fire smoke” of *Binah*, which includes all three of the first Sefirot.³¹ The first three Sefirot include the shade of Smoke, the shade of Fire, and the shade of Black (Darkness), which are the three forms of action and evil direction, as will be explained.³² These three shades bring forth endless forms of evil actions in order to “distort” the world, meaning to divert people towards corrupt ways. These *kelipot* bring a person to distorted behaviours, to cause them to stumble in sin, and thereby bring them to punishment and death.

31. Keter, Chokhmah, and Binah, or Chokhmah, Binah, and Da'at.

32. In the world of holiness, the first three sefirot are Keter, Chokhmah, and Binah, or Chokhmah, Binah, and Da'at. In the realm of the Sitra Achra, these three Sefirot emanate as the dark forces of “Smoke”, “Fire, and “Blackness” (“Darkness).

ועתה מפרש את ג' גוונים הנזכרים, ואמר גֵּוֹן תִּנְנָא הַאי נִחְתָּא לְעֵלְמָא גוון העשן שהוא מצד החכמה דקליפה יורד לעולם, וְאֵעִיל לְכַמְהָ סְטָרִין ונכנס בלב בני אדם להחטיאם בכמה אופנים, וְדָא אֲתַפְּשֵׁט בְּעֵלְמָא וְאֵסְטִי לְרוּחֵי בְנֵי נְשָׂא בְּרִגְזוֹ וזה העשן מתפשט בעולם ומסטה ומטה את רוח בני אדם ומעוררם ומביאם לרוגז וכעס, לְאֵסְטָה אֲרִחְיָהוּ כְּדִי לְהַסְטוֹת וְלַהֲטוֹת אֵת דְּרַכְסָּא מִהַקְדוּשָׁה, וְלֹאֲתַתְּקָא בְּרוּגְזֵיהוּ וְלַחֲזוֹקָם בְּמִדַּת הַכַּעַס וְהַרוּגִז, וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה נֹאמַר לֹא יִהְיֶה כָּךְ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכַר, וּמִפְרֵשׁ לֹא יִהְיֶה כָּךְ אֵל זֶר, דָּא דְכּוֹרָא זֶה הַזִּכָּר דְקֵלִיפָה, וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכַר, דָּא נוֹקְבָא זֶה הַיָּמָּה הַנוֹקְבָא דְקֵלִיפָה, כִּי אִי אִפְשָׁר לְפַעֲלוֹת אֵלּוּ לְרַדַּת לְמַטָּה אֵלּא עַל יְדֵי שִׁיתוּף הַזִּכָּר וְהַנְּקֵבָה, וְכַשְׁאֲדָם מִתְּגַבְּרַת

Matok MiDvash

Now will be explained the three shades: the shade of Smoke corresponds to the *Chokhmah* of kelipah. It descends into this world and enters the heart of a person to cause him to sin in several ways. And this “Smoke” spreads in the world and causes the spirit of people to go astray, and arouses them to vexation and anger in order to turn them away from the path of holiness, and to strengthen their qualities of anger and vexation. And on this is written, “There shall be no strange god in you; neither shall you bow down to any foreign god.”³³ [The first part of the verse,] “There shall be no strange god in you”, refers to *Dchura*,³⁴ while [the second part of the verse,] “neither shall you bow down to any foreign god”, refers to *Nukva*

33. Psalms 81:10

34. Or *duchra*, literally “Masculine”. As explained in Note 30 above, the first six of the lower Sefirot are the “masculine” ones, collectively called *Dchura*, while the seventh, Malkhut, is called *Nukva*, the “Feminine”.

על היצר הרע ומגרשו ממנו, על ידי זה הוא מפריד בין הזכר ונקבה דקליפה, ואם שומע ליצרו הרע גורם יחוד ביניהם, **האי איהו רוגזא דשולטא ואתקף בעלמא** זו הנוקבא דקליפה היא עיקר המביאה לידי כעס ורוגז השולט ומחזק בעולם, **ועאל בגו בני נשא ואתקיף לון לאבאשא** ונכנס בתוך בני אדם ומחזק אותם להרע לאחרים, דהיינו לנקום ולנטור [וכו].

גוון אופם גוון שחור הוא מצד הדעת דקליפה, **האי גוונא נחתא לעלמא** זה הגוון יורד לעולם, **ונחתא לאתמנאה על כל פצועין ומחזין ויורד להתמנות על כל מה שפוצעים ומכים בני אדם זה את זה בכעסם, ותפיסו**

Matok MiDvash

---

of kelipah. It is impossible for these [evil] actions to descend below without the participation of both the masculine and feminine. And when a person overcomes his *Yetzer haRa*³⁵ and banishes it from within himself, he thereby makes a separation between the masculine and feminine forces of the kelipah. However, if he succumbs to his *Yetzer haRa*, then he causes unification between them.³⁶ The feminine of the kelipah is especially harmful, bringing one to anger and vexation that is the strongest and most dominant in the world. And it enters a person and strengthens them to do harm to others, particularly to seek vengeance and to bear grudges.

The shade of Darkness, the shade of black, corresponds to the *Da'at* of kelipah. This shade descends into this world and is appointed over all those that injure and harm others because of their anger, and over those that cause another

35. See above, Note 1.

36. And this would, in turn, cause them to reproduce, bringing forth endless more forces of evil.

דְּגוּפִין ועל אלו שגורמים לאסור את בני אדם בבית האסורים, וצְלִיבו וְחַנְיָקוּ ועל אלו המביאים את בני אדם להיות נתלים ונחנקים, לְאַבְאָשָׁא תְדִיר לְבְנֵי נָשָׂא ולהרע תמיד לבני אדם. ומוסיף ואומר כי אֵלִין תְּלַת גְּוֹנִין מִתְּפָרְשָׁן לְכַמָּה סְטָרִין דְּעֵלְמָא אלו הג' גוונים מתפשטים לכמה מיני אופנים בעולם, כי ישתנו לכמה אלפי מינים וענינים שונים, וְאַתְּפִשְׁטָן גוֹ בְנֵי עֵלְמָא ומתפשטים בתוך פנימיות לב בני העולם להחטיאם בכל מיני אופנים.

וחזור ומפרש את גוון הראשון, ואומר כי גְּוֹן תְּנָנָא נְחָתָא בְּעֵלְמָא גוון העשן היורד ומתפשט בעולם, וְהָאֵי אֵיהוּ גְּוֹן קְדָמָאָה וזהו גוון הראשון כי הוא מצד החכמה דקליפה, דְּנִפְקָא מִגּוֹ נְקוּדָה דְּשְׂקִיעַ מִהוּא צֵל דְּקְאָמְרָן שיוצא מתוך הנקודה השקועה בצל ההוא שאמרנו שהוא הזכר דקליפה, דְּאֵיהוּ סַמְא"ל דְּקָא רְכִיב עַל גַּמֶּל כְּמָה דְּאִתְמַר שהוא הס"מ

Matok MiDvash

---

to be imprisoned, and over those that cause another to be hanged or suffocated to death, and to always cause evil to others.³⁷ Furthermore, these three shades spread in various ways in the world, and change into several thousand different forms. And they spread within the inner chambers of a person's heart to cause them to sin in all different ways.

Returning to the first shade, that of Smoke, which descends and spreads in this world: It is the first because it corresponds to the Chokhmah of kelipah, and emerges from that point lying in that Shadow, which is the masculine of the kelipah, called Samael,³⁸ who "rides upon a camel", as explained

37. A person who, in his anger or quest for vengeance, goes to the authorities to cause another to be wrongly imprisoned or punished will be ruled over by the force of Darkness.

38. Samael is the name of the masculine ruler of the Sitra Achra. To avoid saying this evil name (as well as to avoid inadvertently

הרוכב על הגמל כמו שלמדנו, וְהָאֵי גִּוּוֹן תְּנַנָּא אֶקְרִי קְצִפִּיא"ל רְבִרְבָא וגוון עשן זה נקרא קצפיא"ל השר, וְהָאֵי אֵיהוּ רוּגְזָא דְבְנֵי נִשְׂא וזה הוא המביא את בני אדם לכעס, דְּאֶתְקִיפוּ לְפָא בְרוּגְזָא שמחזקים את לבם בכעסם בבחי' נוח לכעוס וקשה לרצות, ולכן נקרא בשם זה על שם קצף א"ל, כלומר שמביא בני אדם לכעס קשה וחזק.

תְּחוֹת הָאֵי תחת זה המשחית, מְמַנֵּן אֶלְף מְמַנֵּן מְמַנֵּן חֲבִילִין ממונים אלף ושש מאות חבורות ומחנות של מלאכי חבלה הממונים לעורר לבני אדם לכעס פתאום, (מספר זה הוא כנגד ה"ג שהם סוד ה"פ ש"ך דינים שעולה

Matok MiDvash

---

elsewhere³⁹. The shade of Smoke is also called “Katzpiel the Prince”, and it is he who brings a person to anger [and rules over] those that keep their hearts in anger—having the trait of being “easy to anger, and difficult to mollify” [as stated in *Pirkei Avoth*]. Therefore, he is called *ketzef-el*, meaning that he brings a person to great anger.⁴⁰

Under this destroyer [Katzpiel] serve 1600 camps of destructive angels which arouse people to sudden anger. (This number corresponds to the five *Gevurot*, which is the secret of the 320 *dinim*, multiplied by five, giving 1600. A

“summoning” him), Samael is referred to by the letters *Samekh-Mem*. His feminine counterpart is called Lilith. She is referred to by the letters *Lamed-Yud-Lamed*.

39. See *Sefer HaBahir* (ch. 200), one of the most ancient Kabbalistic texts, that the camel in fact is the Snake in the form of a camel.

40. The meaning of Katzpiel is *ketzef* (anger) and *el*, referring to that central idea that a person who is angry is like an idolater who brings a foreign god (*el*) into his heart. Katzpiel is the one that inspires such great anger (*el* can also mean “great” or “strong”) and infuses the “foreign god” of anger into a person’s heart.

אלף ושל מאות, וסימן כשן חמת המלך, הרמ"ו), דְּאִינּוֹן רוּגְזָא דְּגוּפִייהוּ דְּכַנִּי נְשָׂא
 שהם מביאים לכעס הניכר בגופיהם של בני אדם, בְּגִין דְּאִית רוּגְזָא דְּשִׁלְטָא
 בְּעִלְמָא לְמַעַבְד דִּינָא לפי שיש רוגז וכעס השולט בעולם לעשות מיד דין

Matok MiDvash

---

mnemonic for this is the verse “the wrath of the king was assuaged” [Esther 2:1].⁴¹ They bring about the anger that is recognizable in the bodies of people, for there is anger

---

41. *Matok MiDvash* explains the derivation for the number 1600: In Kabbalah, there is a concept of 320 *dimim*, “judgements”, or forces of judgement. These are alluded to by the five letters of the Hebrew alphabet which have a special symbol when they appear at the end of a word: *kaf*, *mem*, *nun*, *pei*, and *tzadi*. They are called the five *Gevurot*, “severities”. (Recall that the Sefirah of *Gevurah* is also known as *Din*.) They are also referred to by their acronym, *mantzaphach* or *menatzpach*, מְנַצֵּפֶךְ. The Arizal (Rabbi Itzchak Luria, 1534-1572) explains that when God first created the universe, He did so with a measure of judgement and severity. Because God created the universe with too much “strictness”, it was unable to contain itself and shattered into 288 major pieces or “sparks”. This event is known as *Shevirat HaKelim*, the “Shattering of the Vessels”. He then fixed the universe, by joining an appropriate amount of Chassadim (Kindness) to the *Gevurot*. The result was the universe that we live in and know. However, when creating this rectified universe, He left some of the old shattered vessels and scattered sparks untouched and without *tikkun* (rectification). The mystical purpose of the Jewish people is to repair these spiritual vessels and restore the universe to perfection. The Arizal derives the number 288 from the word *merachefet*, “hovering”, in Genesis 1:2, referring to the Spirit of God “hovering” over the chaos (*Tohu v'Vohu*) that followed the Shattering of the Vessels. The word *merachefet* (מְרַחֶפֶת) is an anagram of *met-rapach* (מֵת רַפִּיחַ), literally “death of the 288”, alluding to the 288 sparks that fell with the broken vessels. The Arizal concludes: When adding the 32 times that God’s Name of Judgement, *Elohim*, appears in the account of Creation, with the 288 sparks that resulted from that Name of Judgement (288+32), one comes to the number 320. (For more on this, see the

בַּחֲבֵרוֹ, אֲבָל הָאֵי סִטְרָא אִיהוּ רִוְגָא דְשִׁלְטָא וְעָאֵל בְּגוֹפֵייהוּ דְכְנִי
 נְשָׂא אַבְל צַד הַזֶּה הוּא רִוְגוֹ וְכַעַס הַשּׁוֹלֵט וְנִכְנַס בְּפִנְיֵימֵי גוֹפֵי בְנֵי אָדָם,
 כְּלוּמַר שֶׁהוּא מַעֲלִים אֶת כַּעֲסוֹ וְחוֹשֵׁב מַחֲשֹׁבוֹת אֵיךְ לְשַׁלֵּם רַע לַחֲבֵרוֹ, דְּאִתְרַגְּזוּ
 בְּהָאֵי רִוְגָא שְׁנֵרְגִיזִים בְּקִרְבָּם כַּעַס הַהוּא, וְהָאֵי רִוְגָא אִיהוּ יְסוּדָא דְכָל
 שְׂאָר גְּוֵוְנֵי זוֹה הַרְוָגוֹ הוּא הַיְסוּד שֶׁל שְׂאָר כָּל מֵינֵי כַּעַס, לְמַעַבְדַּד בְּהוּ בְּנִינָא

Matok MiDvash

---

and fury that “rules” in the world and causes a person to immediately bring judgement upon his fellow man. But this “ruling” vexation and anger enters the inner depths of a person’s body; meaning he conceals his anger, causing him to think incessantly how to “repay” evil to his fellow man. It is this vexation which is the foundation for all other forms of anger that lead one to harm his fellow man. This Smoke of Chokhmah emerges out of the vexation of that supernal, flaming Fire of Binah of kelipah.⁴² This is the first

---

Arizal in *Sha’ar HaPesukim*, Beresheet.) These are the 320 channels of Judgement in the universe. Spiritually, they emanate through the five *Gevurot* letters. (Recall that God created the universe through speech, ie. the holy letters of the Hebrew alphabet.) *Matok MiDvash* explains that since there are five *Gevurot*, each is a vessel for the 320 forms of Judgement (5 × 320), thus bringing the total number of destructive forces to 1600. He brings a verse from the Tanakh as a mnemonic: Esther 2:1 describes how the wrath of King Ahashverosh was assuaged. There is a principle that when “the king” is mentioned in the Book of Esther without a name, it is actually referring to *the* King, God. The word for “assuaged” in the verse is *shokh*, שָׁךְ, which has a value of 320. So, the verse is cryptically alluding to the severity of God, which enters the world through 320 channels of Judgement.

42. It was stated at the beginning that Binah includes within it all three shades. It is Binah that “burns” with a great Fire and emits the “Smoke” (Chokhmah) which then fills the world with Darkness (Da’at). It was mentioned earlier that it is the feminine quality which is

לְאַבְאָשָׁא לַעֲשׂוֹת בָּהֶם בְּנִין לְהַרְע לַחֲבֵרוֹ, בְּגִין דְּהָאִי תְּנָנָא נְפָקָא מְגוֹ
 רוּגְזָא דְּאִשָּׁא עֲלָאָה דְּמִלְהֻטָּא לְפִי שַׁעֲשֵׁן הַחֲכֵמָה הוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַרוּגְזוֹ
 שֶׁל אֵשׁ הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁל הַבֵּינָה דְקִלְיַפָּה הַלוֹהֻטָּת, וְהָאִי אִיהוּ קְדָמָאָה לְהָהוּא
 אִשָּׁא וְזוֹה הוּא הָרָאשׁוֹן לַאֲשֵׁר הִיא, וּמִפְּנֵי קִרְבָּתוֹ אֵלֶיהָ לֹא יִשְׁתַּנֶּה פְּעוּלָתָהּ
 עַדִּין מִשׁוֹרְשָׁהּ, וּמִפְּנֵי מִיעוּט פְּעוּלָתָהּ בְּנִגְלָה נַעֲשִׂית לְבְנֵי אָדָם כַּהִיתָר, עַד
 שֶׁכִּמְעַט מִי שְׁאִינוֹ כּוֹעֵס נִרְאֶה שְׁאִינוֹ מִיִּן אֲנוּשֵׁי, אֲמָנָם מִי שֶׁנִּזְהָר מִן הָרָאשׁוֹנָה
 לֹא יִכְנָס בְּשֵׁנִיָּה וְלֹא בְשִׁלִּישִׁית.

אַרְבַּעָה רוּגְזִין מִתְּפָרְשָׁאן מֵהָהוּא רוּגְזָא אַרְבַּעָה מִינֵי רוּגְזִין וְכַעֲסוֹת,
 כְּלוֹמֵר ד' מֵלֹאכֵי חֲבֵלָה הַמְמוּנִים לְעוֹרֵר עַל ד' מִינֵי כַעֲס מִתְחַלְקִים

Matok MiDvash

---

of that fire, and because of its close proximity to it, its action still won't change from its source. And because it does not act directly (or openly) and mostly remains concealed, it has seemingly become “permitted” for a person to get angry, to the point where a person who *never* gets angry appears to not be human! Indeed, one who is careful to avoid the first will not enter the second or third.⁴³

Four types of vexation and anger—meaning, four types of

---

particularly dangerous. Binah is the higher form of Nukva, the “Feminine”. In the realm of holiness, Binah is also called *Ima*, the “Mother” (while Chokhmah is called *Aba*, the “Father”).

43. To summarize: Binah is the first cause; it is that initial “fire” of anger. It leads to the “smoke” which is Chokhmah, literally “thought”. This is when a person becomes immersed in thoughts of vengeance due to his anger. That leads to the Darkness of Da’at, which causes the actual damage, violence, imprisonment, and suffering. The result is that anger has become an acceptable phenomenon, and we find it normal when people get angry! Ultimately, one who avoids getting angry will be saved from thoughts of vengeance, and from the grave sin of bringing physical harm upon another person.

מרוגזו ההוא, רוגזא קדמא אקרי רגז מלאך הממונה על מין הראשון של כעס הוא נקרא רוגז, ודא איהו דארגיז לביהו דבני נשא וזהו המעורר לבות בני אדם לכעוס, ונראה כאילו אינם כועסים אלא מטבעם, שאומרים שראוי לכעוס ולהקפיד על העוולה שנעשה להם, ודא איהו דנחתא ואזלא וסטא לבני נשא אבל זהו היורד והולך ומטה ומסית את בני אדם, ואתרגיזו פרוגיזיהו ונרגזים בכעסם, ודא איהו דאמשיך מחבלא על עלמא וזהו הממשיך את מלאך המחבל ומשחית את העולם, ועל דא כתיב ועל זה נאמר פרגז כשמתעורר מלאך המשחית, אז רחם תזכור כדי לבטל כחו מלחבל ולהשחית.

Matok MiDvash

---

destructive angels that arouse four types of anger—come out of that initial vexation. The angel corresponding to the first type of anger is called *Rogez*, “vexation”. This is the one that awakens the hearts of people to become angry, although their anger seems “natural”, and they justify their anger by saying it is a reasonable response to the wrong that was done to them. Yet, it is this very force that descends and diverts a person [from the path of holiness] and causes them to rage in their anger. And this draws the Angel of Destruction to the world. Of this it is written “... in rage, remember compassion,”⁴⁴ meaning that when in “rage”, when the Angel of Destruction is awakened, you should “remember compassion” [and be mollified] so that the power of that Angel to destroy is negated.

---

44. Habakkuk 3:2

”מאמר כעס המעורר לשנאת חינם”, בו יבואר ענין הכעס שאדם נוטר בו בלבו שלא ירגישו בו הבריות וזהו האופן הקשה שבכל מיני הכעס.

(מקור המאמר מהר פשט פקודי דף רמג ע”א-ע”ב, ונצאוריו כרך ט עמ’ רעז-רעח)

וּרְגָזָא תְּנִינָא מלאך הממונה לעורר על מין השני של כעס, הַאִי אִיהוּ נְחָתָא לְעֵלְמָא זה הוא היורד לעולם, וְשֵׂאט וְאַתְפֵּשֵׁט לְכָל סְטָרִין ומשוטט ומתפשט לכל הצדדים, וְהַאִי אֶקְרִי שְׂנָאָה וזה נקרא שנאה, שמעורר את בני אדם לשנאת חנם, וְהַאִי נְחָתָא וְעָאֵל בְּכַנֵּי נְשָׂא וזה יורד ונכנס בלב בני אדם, וְהַאִי כִּיּוֹן דְּעָאֵל אֶקְרִי מְחַבְּלָא שְׂתִיקָא וזה כיון שנכנס בלב האדם נקרא מחבל השותק, שאינו מגלה כעסו אלא עברתו שמרה נצח, ומזיק לחברו בעת מצוא, (דף רמג ע”ב) וְהַאִי אִיהוּ רְגָזָא דְּשְׂתִיקָא וזהו רגזן השותק, וְהַאִי אִיהוּ דְּאֶשְׁתַּתְּףָּ בְּהַהוּא אֶתְרִ דְּנוֹקְבָא זהו המשתתף ומתחבר במקום ההוא של

Matok MiDvash

Discourse on Anger Arousing Baseless Hatred.

Here will be explained the phenomenon of a person guarding his anger deep in his heart so that others will not sense it—and this is the most severe of all forms of anger.

(Source: Zobar II on Pekudei, 243a-b)

The angel responsible for arousing the second type of anger, which descends into the world and spreads to all of its corners, is called *Sinah*, “hatred”. This is the one that arouses people to *sinat hinam*, baseless hatred. It descends and enters the hearts of people. When it enters the hearts of people it is called the “Silent Destroyer”, for it does not reveal its anger immediately, rather the anger is safe kept forever, until he finds the opportunity to harm his fellow man. This is the silent angry person. He is connected to that place of the Nukva—in other words, he causes a unification of

הנוקבא, כלומר שגורם יחוד תפארת ומלכות דקליפה, וְהָאֵי אֵיהוּ רוּגְזָא דְשְׁתִּיקָה דְקִימָא בְעֵקְמוּ וְזֵהוּ כַעַס הַשׁוֹתֵק שְׁעוּמַד וְבֵא בְעַקְמֵימוֹת שְׁלֵא יִרְגִישׁוּ בְּנֵי אָדָם שְׁבֵא לְהִזִּיק, לִכֵּן הָאֵי קְשִׁיָּא מְפֻלְהוּ זֶה הַכַּעַס הוּא קְשֵׁה מְכֻלָּם, בְּגִין דְאֵיהוּ כְּגֻוְנָא דְחִוְיָא דְשְׁתִּיק תְּדִיר וְקָטִיל לְבָתֵּר לְפִי שְׁהוּא כַעֲיִן הַנְּחַשׁ הַשׁוֹתֵק תְּמִיד וּבְסוּף הוּא הוֹרֵג, לִכֵּן כַּעַס כֹּזֵה גוֹרֵם יְחִוּד תְּפֹאֶרֶת וּמַלְכוּת דְקַלִּיפָה.

רוּגְזָא תְּלִיתָאָה הַמְּלֵאךְ הַמְּמוֹנָה לְעוֹרֵר עַל מִין הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל כַּעַס, הֵהוּא אֵיהוּ רוּגְזָא בְּהַפּוּכָא מְקַדְמָאָה זֵהוּ כַּעַס בְּהִיפֵךְ מְכַעַס הַרְאִשׁוֹן, דְאִזְלָא וְאַתְקַף וְלֹא שְׁתִּיק שְׁהוּא הוֹלֵךְ וּמִתְחַזֵּק וְאִינוּ שׁוֹתֵק, אֶלָּא אֲתַגְלִי

Matok MiDvash

Tiferet and Malkhut of kelipah.⁴⁵ This is the silent anger that waits and comes slyly so that people won't feel him (the person who's secretly angry) coming to cause harm. Therefore, it is the most severe form of anger, like a snake that creeps up quietly [on its prey] and then strikes to kill, which is why it causes a unification of Tiferet and Malkhut of kelipah.⁴⁶

The angel responsible for arousing the third type of anger is the opposite of the previous type, for it only gets stronger and does not remain silent. Rather, it reveals its anger, and

45. Tiferet is the central Sefirah of the six masculine Sefirot (see above, Note 30), and therefore represents *Debura*, the “masculine”, which corresponds to Samael in the realm of evil kelipah. Malkhut is the feminine, *Nukva*, corresponding to Lilith in the realm of kelipah. When a person contains his anger in silence for long periods of time, this gives power to the “male” and “female” aspects of the kelipah to unify and beget more anger and evil in the world.

46. Samael and Lilith are associated with the *Nachash*, the Primordial Serpent in the Garden of Eden. Samael is often described as “riding the snake” (example, *Zohar* I, 35b).

ההוא רוגזא אלא מתגלה כעס ההוא, וְכֹל מֵה דְאִתְגְּלִי הֶכִי אֲתֵבֵר וְכֹל מֵה שְׂמֵתְגֵלָה יוֹתֵר כֵּךְ הוּא נִשְׁבֵּר יוֹתֵר, דְהֵיִינוּ כֹּל מֵה דְאִתְגְּלִי וְלֹא שְׂתִיק הֶכִי אֲתֵבֵר כֹּל מֵה שְׂמֵתְגֵלָה סִיבַת כְּעֵסוֹ וְאִינוּ שׁוֹתֵק כֵּךְ נִשְׁבֵּר וְנִחְלַשׁ כְּעֵסוֹ, וְהֶכִי אֲקִרִי רוגזא תְּבִירָא וְכֵן הוּא נִקְרָא כְּעֵס הַשְּׁבֹר, וְיֵשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁחוּשְׁבִים הִנְהִיגָה זֹו לְמַעֲלָה כְּאִילוּ הֵם נוֹחִים לְרִצּוֹת, אֲבָל בְּאִמַּת מִדָּה זֹו הִיא דְרַךְ אוֹתָהּ הַקְּלִיפָה שְׂמֵתְגֵלִית וְנִחְלַשׁת.

רוגזא רְבִיעָאָה הַמְּלֵאךְ הַמְּמוֹנָה לְעוֹרֵר עַל מִין הַרְבִּיעִי שֶׁל כְּעֵס, שְׂיִרְוֹתָא תְּקִיף סוּפָא תְּבִיר בְּתַחֲלִילָה הוּא מִתְחִיל בְּכְעֵס חֹזֵק אֲבָל בְּסוּפּוֹ הוּא נִשְׁבֵּר, כִּי מִתְחִיל לְהַחֲלֹשׁ וְלִהְיוֹת מְצֻד עֲצָמוֹ עַד שֶׁנִּשְׁבֵּר לְגַמְרִי, וְעַל דָּא הָאִי אִיהוּ רוגזא דְּמַהֲפָכָא מִן קְדָמֵיִתָּא וְעַל כֵּן כְּעֵס הַזֶּה הוּא הַפּוֹךְ מִן כְּעֵס

Matok MiDvash

---

the more it reveals, the more it gets “broken”. The more that a person angers because of it, and does not remain silent, the more it weakens and breaks. This is why it is called “Broken Anger”. And there are people who think that having this trait makes them “easy to mollify”,⁴⁷ but in reality, this is just the way of that kelipah, that it weakens as it is revealed.

The angel responsible for arousing the fourth type of anger begins by inciting a strong anger but eventually breaks. It gradually, on its own, weakens and goes silent until it is completely broken. Therefore, this type of anger is the

---

47. The third type of anger is one that bursts forth quickly and powerfully, and then dissipates relatively quickly. Some people who get angry in this way think of themselves as being “easy to mollify”, since their anger disappears rapidly. However, this is not what the Sages meant when they said one should be easy to mollify. When the Sages said to be easy to mollify, they meant that a person doesn’t overtly rage *at all*, and does not let his anger out even for the briefest of moments.

הקודם, בְּגִין כִּן הָאֵי אִיהוּ סִטְרָא תְּבִירָא מְכֻלְהוּ בשביל זה מִין כעס זה הוא שבור מכולם, וְעַל דָּא כִּלְאֵי אִיהוּ בְּדִרְגָּא קְדָמָאָה ועל כן הכל הוא במדרגה הראשונה של השלש ראשונות דקליפה.

"מאמר הקרבן לסטרא אחרא", בו יתבאר שכל צד רוגז וכעס הוא מצד הטומאה, והזורק משהו בכעסו לוקחים הממונים מהסט"א את הכח הרוחני שבדבר ומעלים זאת להטומאה, ומכריוזים זהו הקרבן של איש פלוני, והקול נשמע בכל הרקיעים.

Matok MiDvash

---

inverse of the previous one,⁴⁸ and thus this type of anger is the most "broken" of them all. And therefore they are all on the first level of the first three sefirot of kelipah⁴⁹.

Discourse on the Offering to the Sitra Achra.

Here will be explained that every aspect of anger comes from the realm of impurity. Anyone who throws something in their rage, that item is spiritually appropriated to impurity by the forces of the Sitra Achra, who declare: "This is the offering of so-and-so", and their voice is heard throughout the Heavens.

48. While the third anger is a rage that discharges due to the open outburst of the angry person, the fourth type of anger dissipates gradually on its own, without the anger ever being revealed to others.

49. See above, "*Discourse on the Root of Anger in the Sefirot of the Sitra Achra*". All these forms of anger are included in the first level of the first three sefirot of kelipah.

(מקור המאמר צהר פרשת פקודי דף רסג ע"ב נהיכלות דס"א, ונצאורינו כחך ט
עמ' תקלג - תקלד)

עֵילָא מְאֵלִין אֵית חַד מְמַנָּא ספסיריט"א שְׁמִיָּה לַמַּעְלָה מְכַל אַלוּ הַמְמוּנִים
(בהיכלות הסטרא אחרא) יש ממונה אחד שכך שמו, וְכַמְּה גְרֵדִינִי נִימוּסִין
וְהָאֵי מְמַנָּא דְעֵלְיָהּ וְכַמְּה מְלָאכִים בְּעֵלֵי דִינִים עִם זֶה הַמְמוּנָה שְׁעֵלְיָהּ, נְטָלִי
אֵינוֹן מְלִין בִּישִׁין לֹקָחִים לְאוֹתָם הַדְּבוּרִים הַרְעִים שֶׁהוֹצִיא הָאָדָם מִפִּיּוֹ, וְהִכִּי
נְמִי נְטָלִי כָּל אֵלִין מְלִין דְּזָרִיק בְּרֵשׁ בִּידוּי, כִּד רוּגְזָא שְׂרִיא עֵלוּי
וְכַמּוּ כֵן הֵם לֹקָחִים כָּל אוֹתָם הַדְּבוּרִים שֶׁזֶרֶק הָאָדָם בִּידוּי, כְּשֶׁהִכְעַס שָׂרָה עֵלוּי,
דְּהָא כְּדִין הָאֵי מְמַנָּא ספסיריט"א נְקִיט הָאֵי מְלָה דְּזָרִיק בְּרֵשׁ בְּרוּגְזִיָּה
כִּי אִז מְמוּנָה הוּוּה לֹקָח אוֹתוֹ הַדְּבוּר שֶׁזֶרֶק הָאָדָם בְּכַעְסוֹ, וְסָלִיק וְאָמַר וְעוּלָה
לַמַּעְלָה מִחוּץ לַהֵיכָלוֹת הַקְּדוּשָׁה, וְאוֹמֵר דָּא הוּוּא קְרַבְנָא דְּפִלְגְנָא דְּקָרִיב
לְסִטְרָא דִּילָן זֶה הוּוּא קְרַבְנָן שֶׁל אִישׁ פְּלוּנִי שֶׁהִקְרִיב לְצַד שְׁלוֹנוֹ.

Matok MiDvash

(Source: Zohar II on Pekudei, 263b, discussion on the Heikhalot of the
Sitra Achra)

Above all of these appointed beings (in the *Heikhalot* ["palaces"] of the *Sitra Achra*) is one particular appointed being called *Safsirita*. He, together with several angels of judgement under his jurisdiction take the various evil words that a person speaks. They also take all those things that a person physically throws in his anger. That appointed being [Safsirita] then takes all those things that a person threw in his anger and brings it up to a place outside the Palaces of Holiness.⁵⁰ He declares: "This is the offering of so-and-so, who has brought an offering to our Side."⁵¹

50. The Heavens are divided up into various *Heikhalot*, "palaces".

51. The energy of all those angry words and physical actions is picked up by the forces of the *Sitra Achra* and taken to their realms as a spiritual "offering".

בְּגִין דְּכָל סִטְרָא דְּנִיחָא אִיהוּ מְסִטְרָא דִּימִינָא וּמְסִטְרָא דְּמִהִימְנוּתָא
 לְפִי שְׂכַל צַד שֶׁל נַחַת הוּא מִצַּד הַיְמִין וּמִצַּד הָאִמּוּנָה וְהַקְדוּשָׁה, וְכָל
 סִטְרָא דְּרוּגְזָא אִיהוּ מְסִטְרָא אַחְרָא בִּישָׁא סִטְרָא מְסִטְרָא וְכָל צַד רוּגְזוּ
 וּכְעַס הוּא מִצַּד הָאֲחֵר הֵרַע צַד הַטּוֹמָאָה, וְעַל דָּא מָאן דְּאַשְׁדֵּי מִן יְדוּי
 מְדֵי פְרוּגְזָא וְעַל כֵּן כָּל מִי שִׁזְרַק מִיָּדוּ אִיזָה דְּבַר בְּכַעַס, אִזּוּ כָּל אֱלִין
 נְטֻלִין לָהּ לְהָאִי מְלָה דְּאַזְדְּרִיק כָּל אֱלוֹ הַמְמוּנִים שֶׁמִּצַּד הַסִּטְרָא אַחְרָא
 לוֹקְחִים לְאוֹתוֹ הַדְּבַר שֶׁנִּזְרַק בְּכַעַס, וְסִלְקֵי לָהּ לְעֵילָא וּמַעֲלִים אֶת כַּח הַרוּחָנִי
 שֶׁבּוֹ לְמַעְלָה, וְאַתְקָרִיב לְהָהוּא סִטְרָא וְנִקְרַב לְהַסִּטְרָא אַחְרָא, וְאַמְרֵי, דָּא
 קְרַבְנָא דְּפִלְגְנָא וְאוֹמְרִים, זֶהוּ הַקְרָבָן שֶׁל אִישׁ פְּלוּנִי.

וְאִזּוּ וְכְרוּזָא קְאָרִי בְּכָל אֵינּוֹן רְקִיעִין וְהַמְכְרִיז קוֹרָא וּמְכְרִיז בְּכָל הַרְקִיעִים,
 וְאָמַר, וְוִי לְפִלְגְנָא דְּאַסְטִי בְּתַר אֵל זֶר וּפְלַח לְאֵל אַחֵר, וְאוֹמַר,
 אוֹי לְאִישׁ פְּלוּנִי שׁוֹנָה אַחֲרַי אֵל זֶר וְעַבְד לְאֵל אַחֵר, וְכְרוּזָא קְאָרִי זְמָנָא

Matok MiDvash

All *nachat* comes from the Right Side, which is the side of faith and holiness, while all vexation and anger comes from the Other Side,⁵² which is the side of impurity. Therefore, anyone who throws something while in anger, the forces of the *Sitra Achra* ("Other Side") take that thing that was thrown in anger and bring up its spiritual energy as an offering to the Other Side. They explicitly declare it to be an offering of "so-and-so".⁵³

And the "Announcer" proclaims and announces throughout the Heavens: "Woe to so-and-so who strayed after a foreign god, and served an alien god." And the "Announcer" then

52. Literally, *Sitra Achra*, associated with the Left.

53. The angry person is specifically named by the *Sitra Achra*, and this declaration reverberates throughout the Heavens.

תְּנִינָא והמכריז קורא ומכריז פעם שניה, וְאָמַר, אֹי לָהֶם כִּי נָדְדוּ מִמְּנִי וְגו' פִּי שֶׁנִּדְדוּ לִלְכַת מֵהַקֶּבֶ"ה.

זְכָאָה אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּאֶסְתָּמַר מְאַרְחֻי אֲשֶׁרִי הוּא הָאֲדָם שְׁשׁוּמֵר עֲצֻמוּ מְדַרְכֵי שֶׁל הַסְטֵרָא אַחְרָא, וְלֹא יִסְטֵי לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא וְלֹא יִטָּה עֲצֻמוּ לֹא לִימִין וְלֹא לִשְׂמָאל, וְלֹא יִנְפֹל בְּגוּ בִּירָא עֲמִיקָא, דְּלֹא יִכִּיל לְסַלְקָא מִנִּיהָ כְּדִי שְׁלֹא יִפֹּל לְבוּר הָעֵמוּק שֶׁל הַגִּיהֶנֶם, שְׁאִינוּ יִכּוֹל לְעֹלוֹת מִמֶּנּוּ, הַקֶּבֶ"ה יִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל חֲטָא וְעוֹן שֶׁלֹא נִצְטַרֵךְ חָ"ו לְעִבּוּר בְּכָל אֵלּוּ הַיְכָלוֹת הַטְּמָאִים.

Matok MiDvash

---

calls out and announces a second announcement saying: "Woe to them who have strayed away from Me etc.!"⁵⁴, meaning who strayed from *Hakadosh Baruch Hu*.

Praiseworthy is the person who guards himself from the ways of the Sitra Achra and does not stray to the right or to the left, so that he does not plunge into the deep pit of *Gebinnom*,⁵⁵ from which he is unable to arise. May the Holy One, blessed be He, protect us from all sin and transgression, so that we never need to pass through those "palaces" of impurity.

54. Hoshea 7:13. The full verse reads: "Woe to them who have strayed away from Me! Destruction to them for they have transgressed against Me! Shall I then redeem them, seeing they have spoken lies against Me?"

55. See Introduction, Note 1.

"מאמר הדיבורים היוצאים בשעת הכעס", בו יבואר שהאדם היוצא מדרך הישר נחשב כמו שיכור בלא דעת, ומתרחק מהקדושה וגורם לאבד שלות נפשו ושליטתו על דיבוריו החמורים שמוציא בשעת כעסו רח"ל.

(מקור המאמר נהר פרשת נח דף עד ע"ג-ע"ד, וצנזאורינו כרך ג עמ' קעו)

בְּנוֹנָא דָּא אֲנוּן רְשָׁעִים דְּנִפְקוּ מֵאַרְחָא מִתְקַנָּא, וְאֲזִילֵי בְּרוּי תְּמַרָּא
 בְּלָא תְּקוּנָּא כַּעֲיִן זֶה [השיכור שאינו מיושב בדעתו] הם הרשעים
 שיצאו מדרך המתוקנת והלכו בלא דעת כמי שנשתכר מיין שהולך בלא סדר,
 דְּנִפְקֵי מֵאַוְרַח מֵיֶשֶׁר לְאַוְרַח עֵקִים שיצאו מדרך הישרה והקדושה לדרך
 מעוקמת של הסטרא אחרא, מֵאֵי טַעְמָא יצאו מהקדושה בְּגִין כִּי הִשְׁקֵט
 לֹא יוֹכֵל פִּירוּשׁ דִּהָא עֵקִימוּ דְאַרְחֵיהּ גְּרִים לֹון לְמַהֲוּ בְּלָא תְּקוּנָּא
 וּבְלָא שְׂכִיכוּ כִי דרכם המעוקמת בבחינת עבירה גוררת עבירה, גרמה להם
 ללכת בלא תיקון ובלא השקט, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְכָל רוּגְזָא דִידֵהוּ בְּשַׁעְתָּא

 Matok MiDvash

Discourse on Words Spoken in Anger. Here will be explained that a person who strays from the straight path is compared to a drunk who has no awareness and becomes distanced from holiness. This causes him to lose the tranquility of his soul, and control over his harsh words that he speaks in anger, God forbid.

(Source: Zohar I on Noach, 74b-75a)

Similar to the drunk who loses his sense of awareness, are those wicked ones who left the correct path and go without awareness, like a drunk who walks unsteadily. They have left the straight and holy path, and instead walk the crooked path of the Sitra Achra. Why have they left [the path of] holiness? It is because they cannot rest, because their crooked path, due to the principle of "transgressions cause more

דְּאָמְרֵי מְלָה מְפּוֹמְיֵיהוּ וְלֹא עוֹד אֵלָּא הַרְשָׁעִים כֹּל כַּעֲס מוֹצִיאִים בְּשַׁעַה שְׂאוֹמְרִים דְּבוּרִים מִפִּיהֶם, הֵהוּא מְלָה הַדְּבוּר שְׂאוֹמְרִים הוּא רִפְשׁ וְטִיט פִּירוּשׁ בְּלָהוּ מִפְּקֵי טְנוּפָא וְגִיעוּלָא מְפּוֹמְיֵיהוּ לְכַר כּוֹלֵם מוֹצִיאִים טְנוּף וְגִיעוּל וְדְבוּרֵי כַפִּירָה מִפִּיהֶם לַחוּץ, עַד דְּמִסְתַּאֲבִי וּמְסַאֲבִי לֹון עַד שְׂמַטְמָאִים אֵת עֲצָמָם וְהַסְטְרָא אַחְרָא מִטְמָא אֹתָם יוֹתֵר.

Matok MiDvash

---

transgressions”,⁵⁶ causes them to walk without any rectification or calm. Moreover, the wicked express all of their anger through words of filth and disgust and even heresy, thereby making themselves tremendously impure. The Sitra Achra then draws them towards even more impurity.⁵⁷

56. *Pirkei Avot* 4:2. A person who is angry goes without control and accrues more and more sins, resulting in his straying further and further from the path of holiness.

57. In anger, a person becomes like a drunk without any sense of self-awareness. He raises his voice and shouts all sorts of regrettable things. The Sitra Achra is more than happy to take these “gifts” (as explained above) and, in turn, fill the angry person with ever-more impurity.

"מאמר זהירות מקללה בכעס", יבואר בו סוד הזהירות מקללה בשעת הכעס, כאשר כמה חיצונים מקבלים קללתו ומקטרגים שתקיים רח"ל.

(מקור המאמר מהר פרשת נהעלותך דף קנה ע"ג, ונצלוניו כנך יב עמ' תקמו)

לֹא לְבַעֵי יִיָּהּ לְאֵינֶשׁ בְּשַׁעֲתָא דְרוּגְזָא שְׂאֲרֵי בֵּיהּ לְלִטְיָא גְרָמִיָּה
 בשעה שאדם בכעס יזהר שלא יקלל את עצמו, כי על ידי כעסו מזכירים
 את עונותיו, כדי לקיים קללתו שהפקיר את עצמו למיתה, או לשאר עונשים
 רח"ל, דְּהָא כְּמָה קְוִימִי עֲלֵיהּ דְּמִקְבְּלֵי הֵהִיא מְלָה כִּי כְּמָה חִיצוֹנִים
 עומדים עליו שמקבלים דברי קללתו, ומקטרגים עליו שיתקיימו דבריו.

Matok MiDvash

Discourse on Being Careful to Avoid Cursing in Anger. Here will be explained the secret of avoiding cursing during anger, for his curse is received by various "external" forces⁵⁸ who act to bring the curse to reality, God forbid.

(Source: Zohar III on Beha'alotecha, 155b)

When a person is angry he should be very careful not to curse himself. Due to his anger, they [the "external" forces] call attention to his sins in order to bring his curse to reality⁵⁹ in the event that he abandoned himself to death (i.e. cursed himself that he should die), or to any other sort

---

58. Of the Sitra Achra.

59. In their case against the angry person, the forces of the Sitra Achra will bring up his past sins in the Heavenly Court in an attempt to seal a negative verdict. See also *Berakhot* 19a: "One must never open his mouth to Satan." Recall that *Satan* literally means "prosecutor" or "accuser". He is the angel tasked with heading the prosecution in the Heavenly Court. A person should be careful never to say something that Satan can then use against him.

”מאמר הקללה בכעס מעוררת הנוקבא דקליפה”, יבואר בו חומר המקלל בכעסו, שרבות מלאכי חבלה השולטים על הרגעים ושעות היום, מסוגלים לעורר את קללותיו.

(מקור המאמר זהו פרשת פקודי דף רסו ע”א נהילגות דס”א, ונציאוניו כדן ט עמ’ תקנח - תקנט)

Matok MiDvash

---

of punishment, God forbid.⁶⁰ This is because various “external” forces stand above him and receive such curses. They use these statements against him in their “prosecution”⁶¹, insisting that his words be enacted.

Discourse on Curses Pronounced in Anger Arousing the Nukva of Kelipah. Here will be explained the severity of a curse pronounced in anger, for myriads of destructive angels who “rule” over each moment and hour of the day may be aroused to fulfil those curses.

(Source: Zohar II on Pekudei, 266a; discussion on the Heikhalot of the Sitra Achra)

-
60. In anger, a person may temporarily lose his will to live or wish for death. Other times, especially when a person is angry at *himself*, he will inadvertently curse himself by wishing for some kind of punishment. Sometimes, such curses are pronounced in a lighter fashion or even in a joking way. For example, it is common for people to say things like “this is killing me” or “shoot me now”. Statements like this are inappropriate, for the Sitra Achra might use the opportunity to actually bring such harm upon the person, God forbid!
61. In the Heavenly Court. This is similar to a person pleading guilty in an earthly court, or inadvertently saying something self-incriminating in the course of the trial which the prosecution will immediately jump on.

אֲלֵיךְ אֲוֹרֵרִי יו"ם שְׁלֹטִין עַל רְגַעֵי יְשַׁעְתֵּי דְיוֹמָא אֲוֹרֵרִי יו"ם [רבבות מלאכי חבלה] הם השולטים על הרגעים ושעות היום המסוגלים לעורר את הקללות, וְנִטְלֵי אֵינֻן מִלֵּין דְּלֵיט בַּר נֶשׁ גְּרָמִיָּהּ וְהֵם לֹקָחִים אוֹתָם הַדִּיבּוּרִים שְׁקִילֵל הָאָדָם אֶת עֲצֻמוֹ, בֵּין בְּרוּגְזָא בֵּין בְּאֻמְקָאָה בֵּין מִתּוֹךְ כַּעֲסוֹ וּבֵין בְּשִׁבּוּעֵתוֹ, כְּלוּמַר כְּדֵי לְחַזֵּק אֶת שְׁבֻעֵתוֹ אֹמֵר שִׁיבָא עֲלֵיו כֵּךְ וְכֵךְ אִם אֵין שְׁבֻעֵתוֹ אִמְתָּ, וּבִבְהֵוָּא מְלָה מִתְעַרֵּי לְהָאֵי נְחָשׁ עֲקָלְתוֹן דְּאֶקְרִי לְוִיָּתָן

Matok MiDvash

These “cursers of the day”⁶² [the myriads of destructive angels] rule over each moment and hour of the day, and are able to arouse those curses [and bring them to reality].⁶³ And they take the words with which a person cursed himself—whether in his anger, or when swearing an oath (for example, if a person says that such-and-such should befall him if what he swears is untrue). With these words they arouse the *Nachash ‘Akalaton*,⁶⁴ who is called *Leviathan*,

62. *Orevei Yom*. The term comes from Job 3:8, where it is written: “Let them curse it, those that curse the day [*Orevei Yom*], who are ready to rouse up Leviathan.”

63. There are numerous destructive angels appointed over each second of the day. Satan himself stands at their head. Our Sages beautifully point out that the *gematria* of *HaSatan* (השטן) is 364, alluding to the fact that he “rules” for 364 days of the year—every day except for Yom Kippur, when the prosecution “rests” and all of Israel is therefore forgiven for their sins (see *Nedarim* 32b with the commentary of Ran).

64. Literally, the “twisted serpent”. The prophet Isaiah speaks of “the Leviathan, the straight serpent [*Nachash Bariach*], and the Leviathan, the twisted serpent [*Nachash Akalaton*]” (Isaiah 27:1). These Leviathans, male and female respectively, are associated with the realm of evil (see *Sefer Halikutim* of the Arizal, *Mishlei* 7 and *Gra* on *Sifra Ditznuasa* [45b]). In the account of Creation, it is said that God originally made two such “great serpents” (see *Genesis* 1:21, with

ובדברי הקללה ההוא מעוררים את הנחש עקלתון הנקרא לויתן שהוא הנוקבא דקליפה, בְּגִין לְקַיֵּמָא לִיהּ לְחַבְּלָא לְעֵלְמָא כדי לקיים אותו כלומר כדי לתת לו כח לחבל ולהשחית את העולם, וְעַל דָּא לֵיִיט אִיּוֹב יוֹמִיהּ בְּצַעֲרֶיהּ ועל כן קילל איוב את יומו בצערו, וְלֹא גוֹפִיָּהּ ולא את גופו, כדי שלא ישלוט בו הקללה, אבל לא עזר לו הַכְּתִיב וַיִּקְלֵל אֶת יוֹמוֹ בְּתַחֲלָה פִּי שֶׁתְּחִילָה

Matok MiDvash

---

the Nukva of kelipah. This gives her strength and power to destroy and devastate the world. Therefore, when Job pronounced a curse because of his suffering, he cursed his *day*, and not himself,⁶⁵ so that the curse would not end up “ruling” over him. However, this didn't help him, as it is written in the beginning that he cursed the *day*, meaning the days of his life, but afterwards it says that the “cursers of the day” cursed *him*, that these spirits should take control of his body.⁶⁶ May the merciful Holy One, blessed be He,

---

Rashi), but they were so terrifying that He slew the female one immediately. It is this Leviathan which Mashiach will slay, and make a *sukkah* from its skin, inside which all the righteous will partake in a great feast of its delicious 'meat'. (See *Bava Batra* 74-75, and *Yalkut Shimoni* on Isaiah, 451.)

65. Job 3:1 states: “After this opened Job his mouth, and cursed his day.” Job didn’t pronounce a curse against himself, but rather against that *day*. Several verses later, in 3:7, Job speaks of the “cursers of the day” and how they arouse Leviathan, as noted above.
66. Although Job did indeed experience a great deal of suffering, God ultimately spared him from destruction, and instead blessed him immensely: “So God blessed Job at his end more than his beginning; and he had fourteen thousand sheep, and six thousand camels, and a thousand yoke of oxen, and a thousand she-donkeys. He had also seven sons and three daughters... And after this Job lived a hundred and forty years, and saw his sons, and his sons’ sons, even four generations. So Job died, being old and full of days.” (Job 42:12-17)

קילל את ימי חייו, וּלְבַתֵּר ואחר כך על ידי קללתו גרם כי יִקְבוּהוּ אֲוֲרֵי יוֹם שיהיה אחיזה לאלו הרוחות בגופו, רַחֲמָנָא לִישְׁזֶן מְסִטְרָא בִישָׂא ומתוקפוי הקב"ה הרחמן יצילנו מצד הרע ומתוקף כחו, וּמְכַל מְלָה בִישָׂא ומכל דבר רע.

"מאמר הכועס מהפך הרחמנות לאכזריות", יבואר בו ההפסדים הצפויים לצאת מהכעס, א, האדם נהפך לאכזר. ב, בכעסו הוא מגלה סודות שידע וששמע.

(מקור המאמר ספר פרשת יתרו דף עג ע"א, ונציאוהו כרך 1 עמ' 10)

מְאֲרִיהָ דְרוּגְזָא [מי ש]הוא בעל כעסן לפעמים מצד הגבורה שבו, וְרַחֲמָנָא אִיהוּ לְרוּב זְמַנִּין והוא מתנהג ברחמים לרוב פעמים מצד החסד שבו, וְכַד אֲתַמְלִי רוּגְזָא לִית בֵּיה רְחִימוּ כְּלָל וְאֲתַהַפֵּךְ לְאַכְזָרִיות וכשמתמלא

Matok MiDvash

---

save us from the Side of Evil and its tremendous force, as well as from all bad.

Discourse on Anger Transforming Mercy into Cruelty. Here will be explained the anticipated damages that result from anger, namely that a person becomes cruel, and that a person will reveal secrets they know or have heard.

(Source: Zohar II on Yitro, 73a)

A person who sometimes becomes angry due to the aspect of Gevurah within him, even though he usually acts kindly and mercifully due to the aspect of Chesed within him, nevertheless, as soon as he is filled with anger—due to the arousal of Gevurah—he becomes devoid of any love [at

בכעס ע"י התגברות הגבורה אז אין בו אהבה כלל אלא מתהפך לאכזריות, לְאוֹ אִיהוּ מְאֲרִיָּה דְרִזִּין אין הוא בעל סוד והוא מגלה כל מה ששומע.

"מאמר אש הגיהנום בלבו של אדם", בו יתבאר ענין הכעס בשבת שהוא חמור מאד ונחשב לו כאילו הדליק אש הגיהנום בשבת.

(מקור המאמר במקומו זהר מיקון מה דף פה ע"א, ונציאונו כרך 3 עמ' תרו)

זָכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְנָטִיר דִּירָה לְשֶׁפֶת דְאִיהוּ לְפָא אשרי מי ששומר דירה נקיה לשבת שהוא הלב, כי הלב הוא דירה לבניה ולמלכות כנוכר, ושמירתו היא דְלֵא אֶתְקָרִיב תִּמְן עֲצִיבו דְטָחוּל שלא יתקרב שם עצבות

Matok MiDvash

---

that moment], and instead [the love and mercy] transform into cruelty. He is now unable to keep a secret, and is prone to reveal all that he hears.

Discourse on the Fire of Gehinnom in the Heart of Man. Here will be explained the severity of anger on Shabbat, which is compared to “igniting” the flames of Gehinnom on Shabbat.

(Source: Tikkunei Zohar 85a, #48)

Praiseworthy is the one who keeps his dwelling clean for Shabbat—the “dwelling” being the heart. The heart is the dwelling place for Binah and Malkhut, as explained.⁶⁷

⁶⁷. The Ten Sefirot are associated with various parts of the body. For example, Chesed and Gevurah are the right and left arms, Tiferet is the torso, Netzach and Hod the right and left legs (as well as

מבת זוגו של הס"מ הנקראת טחול, כי ממנה באה העצבות, וְכַעַס דְּמָרָה וְכַעַס של המרה, ר"ל הכעס הוא מן הס"מ הנקרא כבד שהוא הכועס, והמרה שהיא בינה דקליפה מעוררת אותו אל הכעס, דְּאִיהוּ נִוְרָא דְּגִיְהִנָּם כי הכעס הוא אש הגיהנם בלבו של אדם, דְּעֵלָה אֲתָמַר שעל הכעס נאמר לֹא תִבְעֶרֶוּ

Matok MiDvash

Guarding the heart means not allowing it to draw near to the sadness which comes from the counterpart of Samael called the spleen, because that is where sadness comes from.⁶⁸ And [also not allowing the heart to draw near to] anger which comes from the gallbladder, since anger comes from Samael, who is called the "liver", while the gallbladder which is the Binah of kelipah and arouses that anger.⁶⁹

---

kidneys), and so forth. Binah is the heart. Malkhut is often described as being the "mouth", or the feet. At the same time, as explained previously, Malkhut is deeply connected to Binah, for Malkhut is the lower feminine quality while Binah is the higher feminine quality. So, Malkhut is a lower or physical manifestation of the higher, more spiritual Binah. Indeed, we see that what the heart desires is expressed through the mouth (in speech), and the feet (which take us where we want to go). Thus, the Sefirot of Binah and Malkhut both dwell in the heart.

68. The spleen is a little-known organ that lies near the heart on the left side of the body. Its primary job is to serve as a filter of blood. Ancient medicine was based on *humourism*, or the concept of "Four Humours", i.e. four liquids that run throughout the body. These liquids must be kept in balance, or else a person will be sick. The four humours are: the red bile (blood), yellow bile, black bile, and white bile (phlegm). The spleen is the source of the "black humour" (see *Tikkunei Zohar* 66b). Here we are told that one should not allow his spleen to get too close to his heart, and avoid filling the heart with the spleen's "black humour" of sadness.
69. Biologically, the gallbladder is simply a sac which holds the bile produced by the liver. The gallbladder does not produce the bile on

אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם הֵינּוּ בִשְׁתֵּי מוֹשְׁבוֹת שֶׁהֵם שְׁנֵי חֲלָלֵי הַלֵּב, כִּיּוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁאֵז הַכַּעַס הוּא חֲמוּר בְּיֹתֵר, וְאָמַר וְהָכִי הוּא וְנִדְּאֵי וְכַךְ הוּא וְדֹאֵי דְכָל מָאֵן דְּכַעֲסִים כְּאֵלוֹ אֹקִיד נוֹרָא דְגִיְהִנָּם כִּי כָל מִי שְׁכֹעֵס בְּשַׁבַּת נִחְשָׁב לוֹ כְּאִילוֹ הַדְּלִיק אֶת אֵשׁ הַגִּיְהִנָּם בְּשַׁבַּת.

Matok MiDvash

Anger is the “fire of Gehinnom” in the heart of man. It is [mystically] with regards to anger that the Torah states: “You shall not burn any fires in your dwellings on the day of the Sabbath.” [Exodus 35:3] This means the two dwellings of your heart, which are its two cavities.⁷⁰ This is because on Shabbat, anger is especially harmful. Therefore, it is appropriately said that anyone who gets angry on Shabbat is considered to have ignited the very flames of Gehinnom.⁷¹

---

its own; it is the liver that produces it. Therefore, anger is really seated in the liver (associated with Samael), and the bile that arouses the anger is then stored in the gallbladder, from which it can be quickly excreted. The gallbladder is thus the seat of Binah of kelipah. (Holy Binah, of course, resides in the heart.)

70. The human heart is four-chambered. It has two atria and two ventricles. However, the Sages described it as simply having “two cavities”, since the right atrium and right ventricle are connected, as are the left atrium and left ventricle. The heart therefore has a right side and a left side, corresponding to the *Yetzer baTov* and *Yetzer haRa*.
71. Lighting a fire is a grave desecration of Shabbat. While a person might be careful never to light a *physical* fire on Shabbat, each time a person gets angry they are actually lighting the *spiritual* flames of Gehinnom!

"מאמר דמעות של כעס אינן עולות לפני השי"ת", בו יתבאר שעל אף גודל חשיבות הדמעות שהם באות מהתעוררות הלב, אולם אם באות מתוך כעס אינן רצויות כלל לפני ה'.

(מקור המאמר מהר מוש דף ע"א, ונצאורינו כך ג עמ' מלג)

דְּמָעָה אִי־הִיא בְּלִבָּא וּבְרֵעוּתָא דְּכָל גּוֹפָא [כשאדם מוריד] דמעה היא בהתעוררות הלב וברצון של כל הגוף, וְגִינְךָ כְּפִתִּיב כָּה וּלְכַךְ כְּתוּב בֵּה אֶל דְּמָעָתִי אֵל תְּחַרְשׁ שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל תְּפִלְתּוֹ וּמְמַלֵּא אֶת בְּקִשְׁתּוֹ.

Matok MiDvash

Discourse on the Tears of Anger Not Ascending to God. Here will be explained that although tears are of great importance, since they come from the arousal of the heart,⁷² nonetheless if they come out of anger they are completely unwanted before God.

(Source: Zobar Chadash on Ruth, 98a)

When a person sheds a tear, it comes from the arousal of the heart and out of the very depths of the whole body. And therefore it is written: "keep not silent at my tears",⁷³ for the Holy One, blessed be He, receives such prayers and fulfills them.

72. The Talmud (*Bava Metzija* 59a) states: "Rabbi Elazar said: From the day that the Temple was destroyed, the gates of prayer have been sealed, as it is written: 'Though I call out and plead, He shuts out my prayer.' (Lamentations 3:8) And even though the gates of prayer have been sealed, the gates of tears have not been sealed, as it is written: 'Hear my prayer, Hashem, and give ear to my pleading, keep not silent at my tears.'" (Psalms 39:13)

73. Psalms 39:13, see previous note.

וְרַבָּנֵן אָמְרֵי וְחַכְמֵי אֹמְרִים, לֹא כֹל דְּמַעֲיֵן עֲאֲלִין קָמִיָּה מְלָפָא לֹא
 כֹּל הַדְּמָעוֹת נִכְנָסוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בִּ"ה, כְּגוֹן דְּמַעֲיֵן דְּרוּגְזָא דְּמַעוֹת שֶׁל
 כַּעַס, וְדְמַעֲיֵן דְּמוֹסָר דִּין עַל חֲבִירוֹ וְדְמַעוֹת שֶׁל הַמוֹסֵר דִּין עַל חֲבֵרוֹ, לֹא
 עֲאֲלִין קָמִיָּה דְּמְלָפָא אֱלוֹ הַדְּמָעוֹת אֵינֶן נִכְנָסוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בִּ"ה, אֲלֵא
 דְּמַעֲיֵן דְּעֲלוֹתָא וְדְתְּשׁוּבָה אֱלֹא הַדְּמָעוֹת שֶׁל תְּפִלָּה וְתְּשׁוּבָה, וְדְבְּעֵיִן בְּעוֹתָא
 מְגוֹ עֲקָתָא וְדְמַעוֹת שֶׁל הַמְתַּפְּלִים תְּפִלָּה מִתּוֹךְ צָרָתָם, כְּלֵהוּ בְּקַעֲיֵן רְקִיעֵין
 וּפְתַחֵי תְּרַעֲיֵן וְעֲאֲלִין קָמִיָּה דְּמְלָפָא כֹּל אֱלוֹ הַדְּמָעוֹת בּוֹקְעוֹת רְקִיעֵים
 וּפּוֹתְחוֹת שְׁעָרִים וְנִכְנָסוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בִּ"ה.

Matok MiDvash

However, the Sages state that not all tears come before the King, blessed be He. For example, tears of anger and tears requesting punishment for one's fellow man⁷⁴ do not come before the King, blessed be He. Rather, tears of prayer and repentance, and tears that come from praying out of anguish—such tears do breach the Firmaments and open the gates and come before the King, blessed be He.

74. The Talmud (*Bava Kamma* 93a) teaches: “Rav Chanan says: One who passes the judgment of another to Heaven is punished first.” It goes on to bring an example from Sarah, who was upset when she spoke to Abraham and asked God to “judge between me and you” (Genesis 16:5). Ultimately, she passed away first. Therefore, one shouldn’t pray (even tearfully!) for God to punish another person. This is also learned from Rabbi Meir, who once prayed for God to punish a group of hooligans in his neighbourhood. His wife Beruria rebuked him, and said he should instead pray for those hooligans to repent. He did, and they repented (*Berakhot* 10a).

"מאמר הכעס מרחיק הברכות", בו יתבאר שהפעולות הנעשות ע"י מדת הכעס נמסרות לבעלי הדין המענישים, לפי הדין שלמעלה, ומרחיקות הברכות מעליהם.

(מקור המאמר צהר פרשם מוריע דף מג ע"א, וצנזורינו כנך י עמ' מקלו- מקלם)

תָּא חֲזִי, אָסִיר לִיה לְבַר נֶשׁ לְאַשְׁדָּא מְאֵנִי דְּבִיתִיה בָּא וּרְאָה, אֶסוּר לֹא לְאָדָם לְזוּרוּק כְּלִי בֵיתוֹ בְּחַמְתּוֹ, וְלְאַפְקָדָא לִיה לְסִטְרָא אַחְרָא דְּלֹא אַצְטְרִיף וְלִה פְּקִיד וְלִמְסוּר אוֹתוֹ מְרֻצוֹנוֹ לְהִסְטְרָא אַחְרָא שְׁאִין בּוֹ שׁוּם צוּרְךָ, כְּלוּמַר שְׁאֶסוּר לֹא דַבֵּר זֶה אֲנִי נוֹתֵן מְרֻצוֹנִי לְסִטְרָא אַחְרָא, אוֹ מְלָה אַחְרָא דְּכְנוּתִיה אוֹ שְׁלֹא יַעֲשֶׂה אֶפִּילוֹ דַּבֵּר אַחַר שֶׁל שְׁאֵר עֲנִינֵי כַּעַס בְּדוּמָה לוֹ, שְׁבוּזָה מוּסַר אִיזָה דַּבֵּר לְהִסְטְרָא אַחְרָא, דְּהָא כְּמָה גְּרִדִּינִי נִימוּסִין זְמִינִין לְהִהוּא מְלָה לְקַבְּלָא לִיה כִּי כְּמָה בְּעֵלֵי דִינִים הַמְעַנִּישִׁים לְפִי הַדִּין שֶׁל

Matok MiDvash

Discourse on Anger Repelling Blessings. Here will be explained that actions done in anger go to the forces of punishment, according to the Heavenly judgement, and cause blessings to be repelled.

(Source: Zohar III on Tazria, 43a)

Come and see, it is forbidden for a person to throw the items of his home in anger, thereby passing it over willingly to the Sitra Achra.⁷⁵ In other words, it is forbidden for a person to state that they are willingly passing a particular item over to the Sitra Achra. Or even to do anything similar out of anger, since through this a person is giving something over to the Sitra Achra. There are several forces of punishment

---

75. As explained previously. See *Discourse on the Offering to the Sitra Achra* above.

מעלה, מוכנים לקבל אותו הדבר, ומההוא זמן לא שארי עליה ברכאן
 דהא מסטרא אחרא הוא ומעת ההיא אין הברכות שורות על אותו הדבר,
 כי הוא מסטרא אחרא.

"מאמר עצה לביטול הכעס", יתבאר בו ענין עצה טובה לבטל מהאדם
 רוח כעסו וקפידתו להביא לפניו נער שהוא שרוי בשמחה, אזי ינוח מרוגזו.

(מקור המאמר נהר מדש מרומה דף נד ע"א, ונציאונו כרך 3 עמ' 52)

פתיב מה שכתוב עבדו את יהוה פשמחה היינו חדותא דתריין פרוכיין
 בא לרמו על שמחת השני כרובים, דהא רכיין כל מאן דשארי

Matok MiDvash

---

tasked by the Heavenly Court who are ready to receive such
 an item. And from that moment on, there is no blessing
 resting on that item, for it belongs to the Sitra Achra.

Discourse on Advice to Nullify Anger. Here
 will be explained an excellent piece of advice for
 a person to nullify his angry spirit: By being in
 the presence of a youth who is full of joy, one's
 own anger can be quelled.

(Source: Zohar Chadash on Terumah, 54a)

It is written, "Serve God with joy",⁷⁶ which comes to teach
 us about the joy of the two [child-like] Cherubs.⁷⁷ Children

76. Psalms 100:2

77. Cherubs are a type of angel. Their youthful likeness was carved atop
 the lid of the Ark of the Covenant. (The classic, well-known image

בְּגוֹיָהוּ כִּי יִלְדִים כָּל מִי שְׁשׂוּרָה בִּינֵיהֶם, אֶתְהַדֵּר אֲנַפּוּי פְּרָבִיּא וְחָדִי
 עֲמָהוֹן חוֹזְרִים פְּנִיּוֹ לֵהִיּוֹת כִּילְד וְשִׂמְחָ עִמָּהֶם. וְרָזָא דָּא וְסוּד זֶה הוּא, כִּי
 בִּיּוֹן דְּשִׂאֲרֵי עֲלִיָּהוּ מֵאֵן דְּשִׂאֲרֵי כִּיּוֹן שְׁשׂוּרָה עֲלֵיהֶם מִי שְׁשׂוּרָה, דֵּהֵיִינוּ
 הַשְׁכִּינָה, אֶתְהַדֵּר נַעַר בְּחִירוֹ דְּכָלָא וּבְרַעוּתָא חוֹזֶרֶת הַשְׁכִּינָה לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָת
 הַכֵּל וּבְרַצוֹן כְּנַעַר, [וְכַר]

Matok MiDvash

---

cause anyone around them to become happy together with them like a child, too.⁷⁸ The secret here is that since the *Shekhinah* rest upon the person, the *Shekhinah* returns to being fully happy and willful like a youth.⁷⁹

---

of cupid—a baby with wings—is partly based on the concept of Cherubs.) How does the verse in question (Psalms 100:2) teach us about Cherubs? Although Psalm 100 does not mention Cherubs, it continues directly from Psalm 99, which begins: “Hashem reigns; let the peoples tremble; He is enthroned upon the Cherubs; let the earth quake.”

78. Little children are known to have an “infectious” joy that brings a smile upon anyone’s face. Moreover, even a grown adult will naturally coo, make faces, and act in a silly manner around a child. It is worth mentioning the famous Midrash (*Yalkut Shimoni*, Tehillim 846) of Rabbi Yehoshua ben Karcha: Once, Rabbi Yose went to his house to ask a question and saw through the window that he was on all fours, with a stick in his mouth, and happily chasing after his little son. Rabbi Yehoshua taught that when a man sees children it is as if he has gone mad!
79. The Talmud (*Shabbat* 30b) states that the *Shekhinah* can only rest upon a person when they are in a state of joy. So, if a person is angry or sad, the *Shekhinah* departs from him. When a person returns to a state of joy, the *Shekhinah* can return, too. On a deeper level, the *Shekhinah* is typically described as being “in exile” and “weeping” over her children, the Jewish people. However, when people serve God with joy, the *Shekhinah* rests upon them, and is itself gladdened and elevated to a happier state. Therefore, when a sad or angry person becomes happy, there is a potential for a great spiritual rectification.

לכן מֵאֵן דְּאִיהוּ בְּרוּגְזָא מי שהוא ברוגז ובהקפדה, יִיתוֹן לְגִבְהַ נְעַר וְיִשְׁתַּכֵּף רוּגְזֵיהּ וְיִתְהַדֵּר בְּחֻדְוָה יבאור לפניו נער וישקוט ויתבטל רוגזו ויחזור להיות בשמחה, וְשׂוּי גְרָמִיָּה בְּרַבֵּיָּא ויעשה את עצמו כנער, שכיון שמשתתף עם נער אחד, ישמחנו ונח מרוגזו, וכביכול כך הוא למעלה, וְכֻדְיִן כִּלְא בְּחִידוֹ לכן אז הכל הוא בשמחה.

Matok MiDvash

Therefore, when a person is in a state of anger and irritability, one should bring a youth before him, which has the effect of calming and nullifying his anger so that he will return to happiness.⁸⁰ And he should make himself like a youth, for if he plays with a youth it will gladden him and calm his anger. This is likened to what goes on Above, and hence everything is in joy.⁸¹

⁸⁰. Seeing an adorable child will very likely “melt” the heart of even a very angry person.

⁸¹. God Himself does this, so to speak. When He is angry at Israel for their sins, God remembers that we are His beloved children, and that calms Him and arouses His compassion, as we read: “Is Ephraim a darling son unto Me? Is he a child that is dandled? [*literally: a child to play with?*] For as often as I speak of him, I do earnestly remember him still; therefore My heart yearns for him, I will surely have compassion upon him, says Hashem.” (Jeremiah 31:19)

"מאמר הכנעת הכעס, מעורר רחמים", בו יתבאר שהכועס יש בתוכו סם המות ושורה עליו הס"מ, והמהררים דבר בכעסו מביא על עצמו חרם וקללה רח"ל.

(מקור המאמר זהו פרשת קרח דף קעט ע"א צרעיה מהימנא, ונציאונו כן י' עמ' רפד - רפז)

Matok MiDvash

Discourse on Suppression of Anger Arousing Mercy. Here will be explained that the angry person has within him the "poison of death" and Samael rests upon him. And a person who, in his anger, consecrates⁸² some item, brings upon himself excommunication and curse, God forbid.

(Source: *Raya Mehemna in Zohar III on Korach, 179a*)

---

82. *Cherem* is a term that can mean "banning", "excommunicating", "destroying", and also "consecrating" or "segregating". There are a few different types of *cherem*. For example, a person may declare something of his own as a *cherem* to the *kohanim*, or alternatively to *bedek habayit* (for the upkeep or property of the *Beit Hamikdash*), each of these having a separate set of laws.

Here the Zohar is referring to a different type of *cherem*, where a person declares an object of his own as a *cherem*, thereby forbidding himself to derive any use or pleasure from that object. There is a special *mitzvah* in the Torah (Leviticus 27:28) stating, that in such a case the *cherem* must be given to a *kohen*. Indeed, *cherem* is one of 24 "gifts" due to the *kohanim* (see *Chullin* 133b). The *Sefer HaHinuch* (*mitzvah* 357) explains the idea behind the *mitzvah* as follows: When the Jewish people are keeping the Torah and serving Hashem properly, it is befitting for them to receive much blessing and goodness, whereas curse and 'cherem' (a language of curse) would only be relevant to the enemies of the Jewish people. Thus, if a Jewish person becomes so angry that he curses his property or money — which until now has been in the domain of the blessed — the Torah tells us that it's

להצין מאמר הבא נקדים מש"כ הרמ"ק, כי אדם שכוועם שורה עליו בנעסו הזכר דקליפה שהוא ה"מ, וכשמחריס בנעסו בנהמה או שום דבר, נחשב לו כאילו הקריב קרבן לסטרא אחרא, ושורה עליו ועל הנהמה הנוקבא דקליפה, ולתקן את חטאו גומה המורה למת את החרי"ם לכהן, ועל ידי זה מסלק מעליו את הסטרא אחרא וגם מן הנהמה, ומכניסה לנד הקדושה שהוא סוד רח"ס.

Matok MiDvash

To understand the following discourse, we will begin with an introduction from the writings of the Ramak.⁸³ When a person is angry, the masculine energy of the kelipah, which is Samael, rests upon him. When, in anger, a person consecrates a domesticated animal or any other object that he owns, it is considered like he brought an offering to the Sitra Achra. Then, the feminine energy of the kelipah will rest upon the person and that item that he consecrated. To rectify this sin, the Torah commands that consecrated items be given to the kohen. Through this, a person removes from himself and from his animal the Sitra Achra, and brings his animal to the side of holiness, which is the secret of "rechem".⁸⁴

---

impossible to take this object out of the domain of the blessed and give it over to others, since anything a Jew owns really belongs to Hashem. Nevertheless, since the person's intent was to rid himself of this object, it is fitting to fulfill his will. Thus, the Torah makes the object holy, stating that it must be given to a kohen, thereby keeping it in the domain of the blessed.

In a similar vein, the Zohar here explains that if a person segregates himself from a certain item and declares it cherem out of anger, he is really "consecrating" the object to the Sitra Achra, as will be explained.

83. Rabbi Moshe Cordovero (1522-1570)

84. By consecrating certain objects for holy priestly use, a person rectifies those things that he inadvertently "consecrated" to the Sitra Achra. The word *cherem*, "consecrated", is an anagram of *rachem*, alluding to *rachamim*, "mercy", the side of holiness. Recall that while the unholy side of the Sitra Achra stems from the left, called Gevurah or Din,

בְּתַר דְּכַעִּיס פֶּר נָשׁ אַחַר שְׂכֹוֹעַס הָאָדָם, וּמְחַרִּים הֵהוּא בְּעִירָא לְגַבְיָהּ
 וּבְכַעִּסוֹ מַחְרִים אֶת הַבְּהֵמָה [שְׁלוֹ, שְׁלֵא יִהְיֶה מִמְּנָה בֹזֵה מוֹסֵר אוֹתָהּ] אֶל
 הַסְטֵרָא אַחְרָא, כִּי הַמְחַרִּים מִתּוֹךְ כַּעַס נֹחֵשׁ לֹו כְּאִילוֹ מַחְרִים לַסְטֵרָא אַחְרָא,
 אִזּוּ הָא שְׂרִיָּא אֶל אַחַר נְחֹשׁ הָרִי שׁוֹרָה עֲלֵיו אֶל אַחַר שְׁהוּא ס"מ, שְׁהוּא
 הַנְּחֹשׁ דְּאִתְמַר בֵּיהּ שְׁנֵאמַר בּוּ אָרוּר אַתָּה מְכַל הַבְּהֵמָה, וְאִיהוּ לְשִׁמְאֵלָא
 דְּכַר נָשׁ וְהוּא עוֹמֵד אִזּוּ לְשִׁמְאֵלוֹ שֶׁל אָדָם.

בְּגִין דָּא בְּשִׁבִיל זֶה כְּדִי לְתַקֵּן אֶת חֲטָאוֹ, וְלִהְיוֹר אֶת הַבְּהֵמָה אֶל צַד הַקְּדוּשָׁה,
 מְנִי קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיָּהּב לְכַהֲנָא פְקִד הַקַּב"ה לְתַת אֶת הַבְּהֵמָה
 שְׁהַחְרִים לְכַהֵן, דְּאִיהוּ רַחֲמֵי בְּרַכָּה שְׁהוּא מִצַּד הַרְחִמִים וְהַבְּרַכָּה (וּמִמַּהֲפֵן מִמַּר"ס

Matok MiDvash

When a person gets angry and, in his anger, segregates one of his animals (meaning he will no longer derive any benefit from it), he sends it to the Sitra Achra, because when one segregates something out of anger it is considered like one who consecrates to the Sitra Achra. Therefore, the spirit of a "foreign god" rests upon him, who is Samael, the Serpent, of who is written: "You are the most cursed of all animals..." [Genesis 3:14] And the animal stands then to the left of a person.⁸⁵

Therefore, in order to rectify his sin, and to return the animal to the side of holiness, God commanded that the consecrated animal be given to the kohen. The kohen stems from the

---

"judgement", the holy side is on the right, called Chessed or Rachamim, "mercy". (Note that Rachamim is sometimes associated with the Sefirah of Tiferet, which is the middle column.)

85. The Sitra Achra is associated with the left side, so the animal which was segregated out of anger and thus became consecrated to the Sitra Achra, currently stands to the left of the person with the Sitra Achra.

למ"ס), ועל ידי זה לְאִתְּפִיּא רְגֵז דְּאִתְּעַר בְּהֵוּא בְּרַ נֶשׁ מְרָה לְהַכְנִיעַ את הכעס שנתעורר באדם מצד המרה, חֲרִבָּא דְּמִלְאָךְ הַמְּוֹת שהיא חרבו של מלאך המות, דהיינו הס"מ. ואם נתן את הבהמה לכהן וחזר בתשובה, אז וְאִתְּעַר יְמִינָא לְגַבִּיּה בְּרַחֲמֵי מתעורר אליו צד החסד שבימין והרחמים, וְאִתְּפִיּא רֹגְזָא דְּשִׁמְאֵלָא וּנְכַנַּע הַרוּגֵז של צד השמאל, וְהָאֵי אִיהוּ וְזֵהוּ שְׁנֵאמַר בְּרֹגְזֵי אִם אדם היה ברוגז וכעס, רַחֲמֵי תִּזְכּוּר אִם מתחרט ועושה תשובה תתהפך מלת חר"ם למלת רח"ם, ותשרה עליו מדת הרחמים והחסד.

ומפרש עוד ואמר, כִּי מֵאֵן דְּכַעֲסֵי מִי שְׁכֹעֵס, דְּאִית לִיהּ בְּכַעֲס סַם הַמְּוֹת שיש לו בכעסו סם המות, דהיינו ששורה עליו הס"מ, דְּעֵלִיָּה אִוְקְמוּהּ מְאֲרֵי מִתְּנִיתִין שעליו אמרו בעלי המשנה (עי' במס' שנת דף קה ע"ב) כָּל הַכּוֹעֵס

Matok MiDvash

---

side of mercy and blessing (transforming *cherem* to *rechem*). Through this is subdued the anger that emerges from one's gallbladder,⁸⁶ which is the "sword of the Angel of Death", ie. Samael.⁸⁷ And if he gave the animal to the kohen and repented, that arouses the side of Chessed and Rachamim on the right, and subdues the anger on the left. And this is what is written, "... in rage, remember compassion."⁸⁸ This means that if a person was angry and he regrets it and repents, the word *cherem* will transform to *rechem*, and Rachamim and Chessed will then rest upon the person.

Furthermore, one who is angry and has the "poison of death" (ie. Samael) upon him, of him the Sages of the Mishnah said: "Anyone who gets angry is likened to one who has worshipped

86. See above, Note 69.

87. The Talmud (*Bava Batra* 16a) states that the Yetzer HaRa, the Angel of Death, and Satan are all one and the same.

88. Habakkuk 3:2

כַּאִילוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, בְּגִין דְּסִטְרָא אַחְרָא אֲתוּקְדַת כְּבֹר נָשׁ לְפִי
 שֵׁשׁ הַסְטְרָא אַחְרָא בּוֹעֵרֶת בְּקִרְבוֹ בְּכַעְסוֹ, וּבְהִיא בְּעִירָא וּבְאוֹתָהּ הַבְּהֵמָה
 שֶׁשֶׁרְתָהּ עֲלֶיהָ נּוֹקְבִיָּה שֶׁל הַסִּמ, דִּיִּהִיב לְכַהֲנָא עַל יְדֵי שֶׁנִּתֵּן אֶת הַבְּהֵמָה לַכֹּהֵן,
 אֲתַפְּרֵשׁ חֶרֶם מִנִּיהָ נִפְרֵד הַחֶרֶם מִן הָאָדָם, וְסַמָּא לְאֵל אַחַר חֶרֶם וְהֵינּוּ
 הַסִּמ שֶׁהוּא אֵל אַחַר שֶׁהוּא חֶרֶם, שֶׁהִשְׁלִיט עָלָיו בְּכַעְסוֹ, וְנוֹקְבָא דִּילֵיהָ קְלִלָּה
 וְהִנְקְבָהּ שֶׁלּוֹ שֶׁנִּקְרָאת קְלִלָּה, לְפִי שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִכָּל קְלָלוֹת שֶׁמִּשְׁנֵה תוֹרָה,
 כִּי עַל יְדֵי שֶׁהִחְרִים אֶת הַבְּהֵמָה בְּכַעְסוֹ, שׁוֹרָה עַל הַבְּהֵמָה הַנוֹקְבָא דְקִלְפָּה, וְכֹל
 זְמַן שֶׁהַבְּהֵמָה בְּקִלְפָּה, גַּם הָאָדָם הוּא בְּחֶרֶם עַל יְדֵי קִרְבָּן זֶה שֶׁהִקְרִיב לָהֶם, וְעַל
 יְדֵי שֶׁנִּתְּנָה אֶת הַבְּהֵמָה לַכֹּהֵן מֵעֵבִיר מֵעַל הַבְּהֵמָה אַחִיזוֹת הַנוֹקְבָא שֶׁהִיא הַקְּלִלָּה,
 וְאִז הַחֶרֶם שֶׁהוּא הַזִּכָּר רּוֹדֵף אַחַר נִקְבָּתוֹ, וּמִיָּד הוּא נִפְרֵד מִמֶּנּוּ.

Matok MiDvash

---

idols.” (*Shabbat* 105b) This is because the fire of the Sitra Achra burns within him in his anger. By giving that animal (which had the feminine aspect of Samael rest upon it) to the kohen, the cherem is removed from the person. This is referring to Samael, who is the “foreign god”, and he is the cherem,⁸⁹ that rules a person when he (the person) is angry. And his feminine aspect is called “curse” [*kelalah*], for she includes within her all the curses mentioned in *Mishneh Torah* [Deuteronomy]. By consecrating the animal in his anger, the feminine of the kelipah rests upon it. And as long as the animal is in a state of kelipah, its owner is also considered to be in cherem due to the “offering” that he gave [to the Sitra Achra]. By handing over the animal to the kohen, he removes from it the grasp of the feminine [kelipah], who is the “curse”. Then, the cherem, who is the masculine, “chases” after his feminine, and immediately leaves the person.

89. Samael is the one in *cherem*, literally “excommunication”, from the side of holiness.

“מאמר אשרי המעביר על מדותיו”, בו יתבאר שהכרוז יוצא בכל יום מהיכלות העליונים: אשרי המתגברים על טבעם ומעבירים על מדותיהם, כלומר מוותרים משלהם וממילא אינם משתייכים לבעם וקפידה כלל.

(מקור המאמר מהר מדש רות דף טז ע"א, וצנזאוריני כרך ג עמ' תלו)

חֲמִיתִי תִמְן פְּהֵהוּא אֲתֵר דְּמִלְפָּא מְשִׁיחָא תִמְן ראייתי [רבי כרוספדאי] שם באותו המקום שמלך המשיח נמצא שם, וְשָׁמְעֵנָא פְּרוּזָא פְּרִיז בְּכָל יוֹמָא ושמעתי כרוז המכריז בכל יום, וְפִאִין אִינוֹן חֲבָרִיָּא דְּמִשְׁתַּדְּלִי

Matok MiDvash

Discourse on “Fortunate is the Person Who Passes Over His Measures”. Here will be explained that a proclamation goes forth every day from the Heavenly Palaces, saying: Praiseworthy are those who overcome their nature, and “pass over their measures”,⁹⁰ meaning that they relinquish what is (rightfully) theirs, and are therefore not subject to any anger or irritation at all.

(Source: Zohar Chadash on Ruth, 98a)

I (Rabbi Krospeidai) saw there, in the place where *Melekh haMashiach* is. And I heard a proclamation that goes forth every day: “Praiseworthy are those who busy themselves

---

90. The Talmud (*Rosh Hashanah* 17a) states: “All who ‘pass over’ their measures have their sins ‘passed over’ as well, as it is written, ‘He bears sin and forgives transgression’ [Micah 7:18]. This means that one who ‘bears sins’, his ‘transgressions will be forgiven.’” Rashi explains that this refers to a person who is easy-going and forgiving, and does not seek revenge against those who have hurt him. Since such a person “passes over” the sins that others do to him, God will “pass over” his sins and forgive him completely.

בְּאוֹרֵי תָא אֲשֵׁרִי לְהַחֲבִירִים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְאֵינּוֹן דְּמִזְכִּין לָהּ לְאַחֲרָנִין
וְאוֹתָם הַצְדִּיקִים הַמְּזַכִּים אֶת אַחֵרִים, וְאֵינּוֹן דְּמַעֲבִירִין עַל מְדוּתֵיהוּ וְאוֹתָם
הַמַּעֲבִירִים עַל מְדוּתֵיהֶם.

Matok MiDvash

with the study of Torah, and those *tzaddikim* who strengthen others, and those who ‘pass over their measures.’”

היטיבה ה' לטובים

“Do good, Hashem, to the good...” - Psalms 125:4

May the blessings of Heaven grace our dear and honoured friends—true pursuers of charity and kindness in all matters of holiness, who endeavour to strengthen the masses, particularly through the dissemination of the Torah of Rabbi Shimon bar Yochai, to “quench the thirst” of all those who seek Hashem around the world—who generously contributed substantial sums for the printing of *Discourses on the Trait of Anger* in English.

The honourable patrons:

David Margolies
Shammai Topper
Meir Goldson
Aaron Weingarten
Yitzzy Segal
Benjy Haimoff

May the merit of the holy sage Rabbi Shimon bar Yochai protect them and their families, and may they merit all the blessings and salvations of Heaven. May Hashem be pleased with their deeds, and bless them spiritually and materially, bestowing upon their homes boundless happiness and wealth, peace and tranquility. May the merit of the author of *Matok MiDvash*, Rabbi Daniel Frisch, זצוק”ל, protect them until the coming of the Redeemer, speedily and in our days, amen.

היטיבה ה' לטובים

ברכות שמים מעל יחולו על ראשי ידידינו החשובים והנכבדים ורודפי צדקה וחסד לכל דבר שבקדושה ולזכות את הרבים בפרט בהפצת תורת הרשב"י להשקות את הצמאים לדבר השם בכל העולם כולו שתרמו סכומים הגונים ונכבדים להדפסת הקונטרס מדת הכעס באנגלית באופן השווה לכל נפש

ה"ה

הנגיד החשוב והנכבד

הר"ר דוד בן חיה עליזה מרגליות שליט"א

הנגיד החשוב והנכבד

הר"ר שמאי שמחה בן ליבה טאפער שליט"א

הנגיד החשוב והנכבד

הר"ר מאיר מתתיהו בן פריידל גולדסן שליט"א

הנגיד החשוב והנכבד

השתדל ביתר שאת זכה וזיכה את הרבים בהדפסת הקונטרס

הר"ר אהרן צבי בן רעכיל וויינגארטען שליט"א

הנגיד החשוב והנכבד

הר"ר יצחק בן רייזל סג"ל שליט"א

הנגיד החשוב והנכבד

הר"ר בנימין חי בן אפרת היימוף שליט"א

זכות התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, תגן בעדם ולכל משפחתם שיזכו לכל הברכות והישועות, וחפץ השם בידם יצליח ברוחניות ובגשמיות, אושר ועושר בביתם, שלום ושלוה בארמנותם, וזכות הרב המחבר בעל מתוק מדבש צדוק"ל יגן וימליץ טוב עליהם, עד ביאת הגואל בב"א.